

NORDHUNGARIA INFORMO

**Informilo de „Király Lajos” Esperanto - Amika Rondo
Miskolc**

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI HÍR

**A „Király Lajos” Eszperantó Baráti Kör Tájékoztatója
Miskolc**

2007. december
Decembro 2007.

DECEMBER.....	3
Mikulásvonat.....	4
A mérleg.....	4
DECEMBRO	5
MIKULAŠTRAJNO	6
LA BILANCO	7
Évforduló.....	7
DATREVENO	7
ATTILA JÓZSEF	8
AERON!	8
A MISKOLC-TAPOLCAI BARLANGFÜRDŐ.....	10
II.Rész.....	10
LA GROTBANEJO DE MISKOLC-TAPOLCA	16
PARTO II.	16
LA TREZORO	23
VORTARO DE PROVERBOJ KAJ ANEKDOTOJ	23
OLE STIG ANDERSEN	24
FESTIVALO POR MULTAJ GEPATRAJ LINGVOJ	24
TINTILAR'	26
(JINGLE BELLS)	26
Baghy Gyula.....	27
Baghy Gyula.....	28
Te és én.....	28
JULIO BAGHY	28
JULIO BAGHY:	29
VI KAJ MI	29
GRATULOJ	29
LERNOLIBRO	29
EKSPOZICIO OKAZE DE 120-JARA DATREVENO DE ESPERANTO	29
Hozzád tartozom.....	30
Mi apartenas al vi	30
Kirándulás Ópusztaszerre.....	31
EKSKURSO AL ÓPUSZTASZER	32
Nevetés.....	34
RIDO	35
MISKOLCI HÍREK.....	35
FAMOJ DE MISKOLC	36
FABELO	37
A 204-es Törvény.....	38
A Karavella.....	40
LA KARAVELO	41
Gyász.....	42
FUNEBRO	42
GYÁSZ.....	42
CUKORSZOBRAŠZ.....	43
SUKER-SKULPTISTO	43
Tanulságos történet.....	43
INSTRUA HISTORIO	44

DECEMBER

Kedves Olvasóink!

Decemberben, az év utolsó hónapjában végezzük el a számadásunkat: mit végeztünk el ebben az évben, mi maradt el amit még pótolhatunk, milyen tennivalók vannak még hátra az év végéig. Aztán elkészítjük terveinket a következő évre. Mindezek után örülhetünk Szent Miklós napján a gyermekekkel együtt az Ő ünnepükön, és Karácsonykor minden jóakarátú ember ünnepén az együvé tartozás és az egymást segítő, egymásért munkálkodás örömeinek. Az év sikeres befejezését az év utolsó napján, míg az új, reményekkel teli év beköszöntét a következő év első napján köszöntjük. Ki-ki hogyan. Egyesek egyedül, mások társaságában ünnepelnek. A lényeg: adjunk hálát az életünkért, az elért eredményeinkért és reméljük mi mindnyájan az ennél nem rosszabb, de jobb új esztendőt. A szeretetet és az emberek közötti békét.

Mi is elvégeztük a számadást.

Hálás szívvel köszöntjük Ábrám Tibor urat a miskolci „Lévay József” Gimnázium és Kollégium igazgatóját, aki meggyőződve jó célt szolgáló tevékenységünkről, önzetlenül ingyen helyet biztosított a gimnáziumban a Miskolc város történetében első esperantó könyvkiállítás megszervezéséhez. Köszönjük önzetlen és nagyon jóindulatú segítségét. A kiállítást az oktatási intézményben - az 1909-ben ott érettségizett - két jeles diákja (Győry Nagy Lajos és Kalocsay Kálmán) esperantisták emlékére rendeztük meg. A diákság egy hétig nézhette át a bemutatott irodalmat, melyet magyar nyelvű ismertetésekkel láttunk el. Ezzel a kiállítással kívántuk felhívni a tanulóifjúság figyelmét erre a nyelvre, melynek elsajátítását életük során bármikor elkezdheti.

A kiállított újságok, bélyegek, borítékok, képeslapok, hanglemezek, CD-k és DVD-k, könyvek azt mutatták meg, hogy ez a nyelv éppen úgy használható az élet minden területén, mint a nemzeti nyelvek.

De, bár ez a nyelv azoké akik elsajátítják azt, mégis egyetlen ország sem mondhatja csak a magáénak, és mentes a politikától.

1, A kiállítás megnyitói

2, Esperantó-Baráti Körünk mozgássérült tagja Parkánszkiné Gerő Zsuzsa a kiállítást szemléli.

3: Mozgássérült társunk a 3x10 lépcsőn még feljött a saját lábán a kiállítást megtekinteni, de már csak a gimnazisták segítségével tudott lemenni a földszintre. A kép ezt mutatja.

A kiállítás képeit készítette „Király Lajos”Eszperantó Baráti Körünk tagja Dudás József

Mikulásvonat

Városunk Önkormányzata az ovodás és iskoláskorú gyermekek, gyermekcsoportok részére ebben az évben is indít ún. Mikulás-vonatot. Ez 2007. november 26 - december 20-ig közlekedik a miskolci Csillagvizsgálótól Lillafüredig és vissza naponta egyszer. A megérkezés után a keskeny nyomtávú erdei kisvasút Lillafüredi-Megállóját övező parkban - minden évben – 45 percig tartó kulturális rendezvény várja a kisgyermeket. A népdaléneklésbe, népi táncba is bevonják a kicsiket, történik Mikulás keresés, sárkánykergetés, Jancsi és Juliska mesében a mézeskalács-ház felépítése stb. A rendezvény végén minden gyermek kap egy zacskó édességet a Mikulás-bácsitól. Ez, tulajdonképpen az Önkormányzat ajándéka a gyermekeknek. A szülőknek nem kell fizetni a vonaton utazásért sem, mivel ezt is Miskolc város vezetése finanszírozza.

Az utazás át a téli erdőn, a gyönyörű parkban a jó tiszta levegőn történő játszózás a gyermekeknek felejthetetlen élményt nyújt.

A mérleg

Mint már említettem, mi is elkészítettük az év mérlegét. Be kell vallanunk, hogy nagyon szép és gazdag évünk volt. A gazdagságon nem anyagi javakat értek. Az eszperantó csoportunk non-profit jelleggel működik. Eredményekben volt gazdag. Hála mindazoknak: akik bennünket önzetlenül segítettek céljaink elérésében: akik rendezvényeinket elősegítették, akik azokon résztvettek.

És mindazoknak, akik újságunkat írták, szerkesztették, revidiálták, akik anyagot küldtek hozzá, a technikai munkatársunknak és végül mindazoknak, akik munkánkat megbírálták.

Itt mondunk köszönetet: az Egyetemes Eszperantó Szövetségnek (UEA) és Renato Corsetti úrnak az UEA volt elnökének az újságunk részére nyújtott szakmai segítségért, kül- és belföldi vendégeinknek a látogatásért, abaujszántói Kalocsay emlékünnepeink abaujszántói támogatóinak, az első miskolci eszperantó kiállítás vendéglátójának és a kiállítást megnyitó házaspárnak (Dr. Jáky), az újságunkat fogadó bel- és külföldi könyvtáraktól érkezett szövegekért és a letöltésért, továbbá Bükkszentkereszt község Önkormányzatának, mely

külföldi vendégeinket oly szívesen fogadta, hogy ők azt ígérték, máskor is el fognak látogatni hazánkba.

Kedves mindnyájuknak ezúton mondunk nem csak köszönetet, de meghitt évvégi ünnepeket és Isten áldotta békés, boldog új évet is kívánunk 2008-ra!

Pásztor Lászlóné

DECEMBRO

Karaj niaj legantoj!

Decembre, en la jarfina monato ni faras nian resumon: kion, kiom ni faris dumjare, kio ne okazis, kion ni povas postplenumi ankoraŭ en ĉi tiu monato ĝis la jarfino.

Poste ni faras niajn planojn al la venonta jaro. Kaj post ĉi menciitaĵoj ni povos ĝoji je nomtago de episkopo Sankta Nikolao (ĉe ni la Tago Mikulaŝ) - kune kun la infanoj – je ilia festo, kaj dum Kristnasko: je la granda festo de la kristanismo – sed same festo de ĉiu bonvola homo, al ĝojo de la kunaparteno, de la unu la alian helpantuloj, de unu por la aliaj laborantuloj.

La sukcesan finon de la jaro en la lasta tago de la jaro, sed la alvenon de la nova esperplena jaro, ni salutas la unuan de januaro. Ĉiu festas laŭ sia kutimo. Homoj povas festi sole aŭ en la societo de aliuloj. La esenco estas, ke ni donu dankemon pro nia vivo, pro la atingitaj rezultoj kaj ni ĉiuj esperu pli bonan jaron, ol la malnova estis, sed almenaŭ ne pli malbonan kaj amon kun paco inter la homoj.

Ankaŭ ni finis la resumon. Dankemkore ni salutas sinjoron Tibor Ábrám, la direktoron de la miŝkolca Reformata Gimnazio kaj Kolegio „Lévay József”, kiu konvinkiĝante pri nia boncela agado, senkoston lokon certigis en la gimnazio por la aranĝo de la unua Esperanto ekspozicio en historio de urbo Miskolc. Ni dankas lian malegoisman kaj tre bonintencan helpon. La ekspozicion en la instruejo – ni aranĝis je memoroj de la tie abiturentiĝintaj – du elstaraj lernantoj – (Ludoviko Győry Nagy kaj Kolomano Kalocsay) – esperantistoj. La gelernantaro dum unu semajno rigardeblis la prezentitan literaturon, al kies ĉiuj pecoj ni ĉemetis hungarlingvan klarigon. Kun ĉi tiu ekspozicio ni volis alvoki la atenton de la lerneja junularo al ĉi lingvo, kies alproprigon ili povas ekkomenci ĉiam ajn. La ekspoziciitaj gazetoj, ĵurnaloj, poŝtmarkoj, kovertoj, bildkartoj, sondiskoj, CD-j kaj DVD-j, libroj montris tion, ke ĉi lingvo same uzeblas en ĉiu vivtereno, kiel la naciaj lingvoj. Kvankam tiu ĉi lingvo apartenas al tiuj kiuj ellernas ĝin, tamen ne estas posedaĵo de iu popolo.

Ĝi estas neutrala, libera de politiko.

1, La inaŭgurantoj de Esperanto Libroekspozicio

2, Membro de nia Esperanto-Amika Rondo, la movorgana handikapito Suzana Gerő, rino Parkánszki (Parkanski) rigardas la ekspozicion.

3, Suzana proprapiede atingis la ekspozicion (sur la 3x10 Ŝtupoj), sed malsupreniĝi povis nur per helpo de la gimnazianoj. La bildo montras ĉi tiun.

La fotojn faris kaj sendis nia amikrondano DUDÁS József (Jozefo DUDAŜ).

Mikulaŝtrajno

La Urba Konsilio de Miŝkolc ekveturigas tn. Mikulaŝtrajnon ĉiujare al la infanĝardenaj kaj lernejaraj infanĝrupoj. Tiu trafikos nun de 26.11.2007- ĝis 20.12.2007, tien - reen inter la miŝkolca Observatorio kaj Lillafüred, dumtage unu fojon. Post la alveno, en la parko ĉirkaŭanta la haltejon Lillafüred, ĉiujare dum 45 minutoj kultura aranĝaĵo atendas la etinfanojn. Oni engaĝigas la etulojn ankaŭ en la popolkantadon kaj popoldancadon.

Okazas tiam Mikulaŝ-serĉado, drakopelado, konstruo de la mielkukdomo laŭ la fabelo de Johaneto kaj Julinjo...ktp. En la fino de aranĝo ĉiu infano ricevas plensaketon da dolĉaĵoj, de oĉjo Mikulaŝ. La dolĉaĵo por la infanoj, estas donaco de la urba konsilio de Miskolc. La gepatroj ne devas pagi pro la tien-reen vojaĝo, ĉar ankaŭ ties prezoj apartenas al la Konsilio. La vojaĝo tra la vintra arbaro, la ludado en la belega parko en la pura aero, donas neforgeseblajn travivaĵojn al la infanoj.

La bilanco

Kiel mi jam menciis, ankaŭ ni starigis bilancon de la jaro. Ni devas konfesi; ni havis tre belan kaj riĉan jaron. Mi pensas ne pri la financaj elspezoj. Nia Esperanto-Amika Rondo funkcias ne por profitgajno. Nia jaro estis bonrezultriĉa. Danko al ĉiuj: kiuj senegoisme helpis nin por atingi niajn celojn, antaŭhelpis niajn aranĝaĵojn kaj kiuj tiujn partoprenis. Kaj dankon al ĉiuj: kiuj verkis, redaktis, reviziis niajn gazetojn, kiuj sendis al ni materialojn, dankon al nia teĥnika kunlaboranto kaj fine al la kritikantoj kiuj prijuĝis la gazetnumerojn.

Do ĉi tie ni diras dankon nome al: UEA, al s-ro Renato Corsetti eksprezidanto de UEA pro la faka helpo por pli bona funkcio de nia gazeto NHI, al niaj en- kaj eksterlandaj gastoj pro la vizito, al la abaujszántó-aj apogantoj de nia Abaujsanto-a Kalocsay memorfesto, al la gastiganto de la unua miŝkolca Esperanto Libro-ekspozicio kaj de ĝiaj inaŭgurintoj (geedzoj d-roj Jáki), al la en- kaj eksterlandaj Bibliotekoj pro deŝuto de la NHI kaj pro la de ili alvenintaj tekstoj, kaj fine al vilaĝestraro de Bükkszentkereszt, kie ili tiel bonkore akceptis niajn esperantistajn gastojn, ke tiuj promesis reveni en nian patrujon ankaŭ aliffoje en la estonto.

Al vi ĉiuj ni diras ne nur dankon, sed deziras ankaŭ intimajn jarfinajn festojn kaj Diobenatan, Pacan, Ĝojan Novan Jaron al 2008!

Adrienne, s-rino Pásztor

Évforduló

Hetven évvel ezelőtt, december 3-án halt meg József Attila (1905-1937), aki Ady Endre mellett mostanáig a legjelentősebb alakja a modern magyar költészetnek. A költemény (Levegőt!) melynek fordítását most emlékének szenteljük, megjelent: angol, bulgár, cseh, dán, francia, spanyol, olasz, lengyel, román, orosz, szlovák és svéd nyelven, de hiányzik az eddig megjelent eszperantó nyelvű antológiákból, melyek keveset mutattak meg az ő költészetéből.

Datreveno

Antaŭ 70 jaroj, la 3-an de Decembro mortis Attila József (1905-1937), kiu apud Endre Ady estas ĝis nun la plej signifa figuro de la moderna hungara poezio. La poemo, kies tradukon ni dediĉas al lia memoro, aperis en angla, bulgara, ĉeĥa, dana, franca, hispana, itala, pola, rumana, rusa, slovaka kaj sveda lingvoj, sed mankas el ĉiuj ĝisnunaj esperantlingvaj antologioj, kiuj prezentis iom el lia poezia verkaro.

Attila József

Aeron!

Kial ne diri, kio min ĉagrenis

dum voj' al hejma domo?
Sur ombraj herboj mildaj gutoj tremis
– la ros' de silka tono;
subplande magraj folioj susuris,
kiel infanoj batitaj murmuris,
kun softa plora sono.

Arbedoj ronden spionantaj kaŭris
ĉe zono urboranda.
La vent' aŭtuna stumblante plu daŭris.
La friska hum' porplanta
suspekteme al la lampoj gapis;
sovaĝanaso en la lago ĥapis
dum mia iro lanta.

Mi timis: eble atakos min sperta
bandito voja... Vere:
aperis viro sur la voj' dezerta,
sed iris plu pretere.
Li povus min prirabi dum momento,
ja mankas mia em' por sindefendo,
dum vivas mi mizere.
Oficoj notas, se mi telefonas:
al kiu, kial, kiam?
Dosieroj ĉiun mian agon konas,
eĉ, la fantazian...
Kaj mi ne scias, kiam oni uzos
la liston, kiu jam plene rifuzos
ĉiun rajton mian.

Kaj la vilaĝoj malgrandaj, senfortaj
– naskoter' de patrino –
falas de branĉo de la juro, mortaj,
kiel ĉe vojlimo
folioj, kiuj plende zumzumetas,
se homaj paŝoj ilin koten tretas,
– kaj dronas en la ŝlimo.

Ho, mi ne tia imagis la ordon,
mia animo ne tia...
Ne kredis mi, ke pli facilan sorton
travivas homo fia,
nek plebon, kiu time, honte ruzas

ĉe elektoj; kaj gaja sin amuzas
dum funebro pia.

Ne pri tiu sama ordo revadis
mi en pli frua jaro,
kiam fremduloj min, infanon batis
eĉ, sen ajna kialo,
kiu obeus belan vorton kore.
Mi sciis, la miaj nun vivas fore:
patrin' kaj parencaro.

Mi plenkreskis jam. Multiĝas endente
plomboj, kaj sufero
en la kor'; sed rajtojn evidente
mi havas sur ĉi tero!
Kaj ne gravas tiome mia esto,
ke mi toleru sen protesto,
ke mankas la libero!

Min mia estro el la en' direktas!
Ni estas homoj veraj,
mensaj, dum nia koro revojn plektas
ne nomoj surpaperaj.
Libero, venu! Nasku al ni ordon,
donu ludilon kaj instruan vorton
al filoj saĝaj, belaj!

(1935)

Trad: Márton Fejes

És most, ideje van a kellemes lubickolásnak. Az alábbiakban olvashatják a Miskolc-Tapolcai Barlangfürdő ismertetésének második, befejező részét:

A MISKOLC-TAPOLCAI BARLANGFÜRDŐ (A Tavas-barlang és fürdési célú létesítményei)

(Kézirat)

dr. Lénárt László

II.Rész

A Barlang-, a Kagyló- és a Termál-fürdő, valamint a kapcsolódó barlangrészek és képződményei.

Túravezető a fürdőegyüttes belsejébe

Mielőtt a Termálbarlangfürdő vizébe vetnénk magunkat, tegyünk egy rövid sétát a teljes fürdőegyüttesben, nem feledkezve meg az ott folyó kiegészítő tevékenységekről és a bővítésekről sem. (A Termálbarlangfürdő kifejezés alatt a továbbiakban a teljes fürdőkomplexumot, annak természetes és mesterséges részeit is értjük.)

A Termálbarlangfürdőbe a helyi védettségű parkon keresztül, a hidegvízmű kerítése által határolt Pazar Istvánról elnevezett sétányon jutunk el. (A kerítésen át az Olasz-kút ipartörténeti értékű felépítményét - melyből szükséghelyzetben vizet is lehet adni a város számára - valamint a gépház épületeit is láthatjuk.)

A Termálbarlangfürdő épületébe belépve velünk szemben egy fürdőző nőt ábrázoló igen szép szobrot láthatunk a bejáratot fedő, nyitható kupolacsarnok alatt örökzöld pálmákkal övezve. (A szobor ismeretlen olasz mester műve, melyet a Miskolci Vízművek, Fürdők és Csatornázási Vállalat 1968-ban vásárolt. A szobor talapzata Krompaszky Géza alkotása.)

A szobor előtt kis szökőkút, körülötte székek és asztalkák, hogy a fürdés után kellemes környezetben lehessen pótolni szilárd vagy folyékony formában a fürdés közben elveszített kalóriákat.

A fogadóépületben balra van a pénztár, jobbra pedig a büfé. Ugyanitt képeslap, könyv, emléktárgyak és ásványok is kaphatók. Szemben velünk van a jegykezelés, s innen több irányba mehetünk átöltözni.

A jegykezelőtől bal felé indulva, néhány kabinyi távolságban jobbra fordulunk s máris a Barlangfürdő bejáratával találjuk szemben magunkat. (Balra a Termál-fürdő felé indulhatnánk, de egyenesen haladunk s így a barlangba, ill. a Barlangfürdőbe jutunk.)

A bejáratú lengőajtótól 3-4 m távolságban a barlang első nagyobb termébe jutottunk. Szemben két kis lépcsősor vezet be a fürdőmedencébe. (Bármelyik ágon indulunk, 4-5 m után ugyanoda - a Barlangfürdő fő medencéjébe - fogunk megérkezni.) Jobb felé a barlang egy régi, elfalazott bejárata húzódik, balra az egyik eredeti kürtőjének (szabadba nyíló függőleges járatának) üveggel elfalazott teteje látható néhány méter magasan.

Nem megyünk le a lépcsőkön a vízbe, hanem balra indulunk. Mintegy 20 m hosszú, mészkőbe hajtott, enyhén ívelt, félhomályos mesterséges folyosón haladhatunk előre. A talpunk alatt mindenütt néhány mm magas, 2-4 cm széles tetarata sorokat (megkövesedett hullámfodrokat) érezhetünk. Ezek a folyosón végigcsordogáló termálvízből válnak ki, mivel a víz lehül, a széndioxid részben eltávozik, így az oldat túltelítetté válik, belőle CaCO₃ csapódik ki, most éppen a betonpadlóra, ill. a már azt borító tetarata peremére, növelve annak nagyságát. (Középen a gyorsabb vízmozgás miatt a formák elmosódottabbak, a szélen a lassabb vízfolyás miatt élesebbek, határozottabbak, szebbek a formák.)

A táro repedésein átszivárgó vizekből apró szalmacseppkövek, farkasfogas cseppkőcsapok lógnak, ill. cseppkő bekéregzéseket láthatunk, melyek mind a táro elkészülte után, a fölötte átvezetett karsztvízből kiválva kezdtek növekedni. (A tároban a kiválások növekedési sebessége eléri vagy megközelíti az 1 mm/év értéket, ami legalább tíz-tizenötszöröse a hazai, hideg légtérű barlangokban tapasztalható kiválások átlagos növekedési sebességének.)

A táro közepe táján a fejünk felett kis, sötét üreg (vakkürtő) van, melyben több cm élhosszúságú kalcitkristály-csoport látható. A táro élére állított, helyenként breccsás szerkezetű mészkőrétegekben halad.

A folyosó végén az út elágazik. Nyáron balra is mehetünk, s 25-30 m út után egy táron keresztül a Kagyló-fürdőbe jutunk, de most nem erre, hanem jobbra megyünk. 5-6 m után balra természetes üreget, majd szemben magasba nyúló, helyenként vasas festésű kitöltést is tartalmazó tektonikus eredetű hasadékot láthatunk. Ennek felsőbb szintjén kisebb terem van, innen át lehet menni a barlang mögötti tárorendszerbe. Jobbra a barlang egyik igen fontos, egyre természetesebbé váló mesterséges létesítményét, a "Dögönyöző"-t láthatjuk.

A "Dögönyöző" alapja egy 12 m magas, eredetileg száraz kürtő, ahová a Termál-forrás vizét szivattyúval nyomják fel. Onnan a víz gravitációs úton lecsurog a kb. 3-5 m magasan lévő medencesorba, gyönyörű kristálykiválásokat és tetarátákat hagyva maga után. (Mint már írtuk, a kiválás itt is széndioxidvesztés miatt következik be.) Ebből csak a peremeken kiváló vastag cseppkőkéreg látszik alulról. (Itt a kiválások növekedési sebessége az előzőnél is sokkal nagyobb, becsléseink szerint eléri a 2-4 mm/év értéket.)

A legalsó medence alatt hat vízköpő sárkányfej található. A medencéből ezeken keresztül lép ki a víz, vastag sugárban, kellemesen zúdulva az éppen alatta lévőre. A barlang ezen szakasza mindig zsúfolt, a vízsugarakkal létrehozott masszázst igen sokan kedvelik.

A sárkányfejek egy része még felismerhető, más része már nem, mivel azt vastagon bevonta a kalcitkéreg. (A kéreg az utóbbi 20 év alatt legalább 20 cm-t vastagodott, s ez azt jelenti, hogy a kiválások maximális növekedési sebessége itt eléri a 10 mm/év - rendkívül jelentős - értéket.)

A Barlangfürdő cseppkőképződményeinek feltérképezése és növekedési sebességének eddiginél pontosabb meghatározása folyamatban van.

A Barlangfürdőben a vörös színű vasas kiválások, sárgásbarna színű cseppkőképződmények mellett helyenként zöld foltokat is láthatunk a lámpatestek környékén. Ez az ún. lámpaflóra, mely az állandó világítás hatására jön létre. A zöme alga, elvéve néhány mohaszál is látható.

(Mennyisége csekély és mivel a cseppkövesedés mértéke is kicsi, a barlangot nem károsítják számottevően.)

Néhány métert továbbmenve térdig vízbe érünk. Ez a "Lábfürösztő", melynek vize egyrészt a lépcsőn keresztül, másik része néhány lyukon keresztül kerül ide a "Dögönyöző"-ből. Ez egy másik dögönyöző vízadó része, melynek vízszugara a Barlangfürdő fő medencéjébe érkezik. Ennek erőssége kisebb, de mivel a barlang közepén van, igen közkedvelt, főleg a fiatalok számára. Jó mulatság felül elzárni a víz útját, aztán hirtelen megengedve az alul lévőket alaposan meglocsolni. Itt is szépek a dögönyöző vizétől történő kéregszerű kiválások a sziklafalon, a víz felett.

Ha ennek a kisebb dögönyözőnek a peremén a fejünk fölé nézünk, akkor ott egy nagyon szép mésztufaroncstól láthatunk, melynek anyagát az alulról feltörő vizek részben lekoptatták, leoldották. A mésztufaronc környezetében nagyon szép breccsás szerkezetű mészkövet, valamint az ebben kialakult gömbüstsorokat láthatunk. (A függőleges rétegződésű mészkő a ferde, csaknem függőleges irányú tektonikai mozgások miatt tört össze s később a víz ezeket a meggyöngyített zónákat kezdte oldani, létrehozva az alulról nyitott gömbüstsorokat, s ezeken keresztül a barlang függőleges jellegű kürtősorait.)

A lépcsőn lemenve annak az üregsornak az elejére érünk, melyben a Barlangfürdő fő medencéje található. Aláhajló falai erősen összetöredeztek az idők folyamán, de az egyes részeit igen sokszor kalcit cementanyag köti össze, mely cseppkőbevonatot, cseppkőkéregget hoz létre. A kisebb-nagyobb törések, réteglapok közötti elválások (litoklázisok) peremei a víz oldó munkájának nyomait viselik, sűrűn írt, furcsa írásjeleknek hatnak. Fölöttünk kupolák, kupolasorok láthatók, az alulról feltörő meleg és langyos víz oldásának nyomai. Képződmények itt nincsenek, már denevérek sem, mert nem tudnak bejönni a zárt ajtókon keresztül. (De valószínűleg nem is bírná a barlang egykori, több tízezer egyedből álló denevérekolonijája elviselni a barlangban tapasztalható, a látogatók által létrehozott önfelelt zivajt ...)

A víz derékig ér és igen kellemes hőmérsékletű az úszáshoz. (A vízfelület 126 m², a víztérfogat 126 m³, a víz hőmérséklete 26-30 oC, a víz összetétele a fentebb közölt táblázatban látható.) De a medencén végighaladva-végigúszva több olyan szép, a megvilágítás miatt sejtelmes beöblösödést is találunk, ahol nagyon kellemes megpihenni, szemlélődni, csodálni a gyönyörű gömbüstsorokat és pihenni, kikapcsolódni, elfeledve a gondjainkat. Mindenkinek ajánlom, hogy feküdjön fel a víz tetejére, engedje el magát és biztosan csodálatos látványban és érzésben lesz része.

Mint említettem, a barlang ezen részein kevés és kicsik a természetes kiválások. A víz szintjén viszont ez a kiválás több cm-re megvastagodik az állandóan a falnak csapódó hullámoktól, ahol szintén széndioxidvesztés miatt történik a cseppkőkéreg kialakulása. (Dúsabb kiválás csak az alsó dögönyöző környékén látható, de mennyisége itt sem fogható a felső, az igazi "Dögönyöző" környékén történő kiváláshoz.)

A medencén végighaladva és a túra elején említett két kis lépcső egyikén a kiinduló helyünkre érünk, közben megcsodálhatjuk a vízleeresztő rácsra történő cseppkőkiválásokat is.

Ezek után tegyünk még egy másfajta túrát is, mely a Termál-fürdő medencéit, a Kagyló-fürdőt, a barlang környezetében kialakított tárórendszert, a medencéket ellátó forrást és a folyamatban lévő bővítések helyét és részben a további elképzeléseket mutatja be.

Túránk kezdetén döntöttünk arról, hogy a Barlangfürdőbe vagy a Termál-fürdőbe indulunk-e, s akkor az előbbi kerestük fel. Most az utóbbit választjuk, s a kabinok mellett balra fordulva az ülőpadokkal ellátott kellemes vízhőmérsékletű medencéhez érkezünk, majd egy újabb balkányar után a másik termálmedencéhez.

A két medence összes felülete 154 m², víztérfogata 174 m³, vízhőmérséklete 34-36 °C, mivel a Termál-forrásból kiemelt víz hőfokát kissé megemelik gázkazánok közbeiktatásával.

Az első medencében kényelmesen el lehet helyezkedni a csempézett padokon, a másodikban lassú tempójú úszásra, gyógytornára van lehetőség a beépített kapaszkodók segítségével.

Ha a második medence mellett elmegyünk és a végén jobbra fordulunk, egy rövid folyosón kijutunk a Kagyló-fürdőhöz. (Útközben elhaladunk a Termál-forrás felé vezető folyosó előtt, de ide még vissza fogunk térni.)

A folyosóból kiérve szembe találjuk magunkat egy beton kupolával, ahová a Barlangfürdőből kivezető táró is becsatlakozik. A kupola előtt található a medence felülete - a Kagyló-fürdő - 200 m², víztérfogata 200 m³, vízhőmérséklete 22-26 °C, és itt is dögönyözők állnak a vendégek rendelkezésére. (Télen a medence vizét elsősorban a szaunázók használják.) A kupola a mészkőfalra támaszkodik, alatta vadszőlő van, a természettel való egységet hivatott bemutatni. A medencében lévő díszítőkőre a több száz millió évvel ezelőtt, az ezen a területen hullámzott tengerben élt állatok domborműveit faragták.

Ha a Kagyló-fürdőből ugyanazon folyosón visszamegyünk a balra nyíló ajtóig (mely mögött a gépház található), s ott belépünk, akkor a fürdő együttest ellátó aknás forrásfoglaláshoz - a Termál-forráshoz - jutunk. (Műszaki szelvényét a 7. ábrán már bemutattuk.) Ennek átmérője mintegy 3 m, mélysége a 30 m-t is meghaladja. Alján, egy szűk nyíláson keresztül (melyen át áramlik be az aknába a 30 °C átlaghőmérsékletű karsztvíz) nagyobb víz alatti barlangtérbe lehet jutni, ahová több irányból történik vízbeáramlás. Ez a szakasz természetesen csak búvárok számára járható. Az akna egy erősen töredezett, jelentős mértékben elkarstosodott zónában lett kialakítva. (Mint említettük, az alulról feltörő vizek mindenkor a törésvonalak mentén, a meggyengített zónákban tudnak a felszínre emelkedni.)

A forrástól a tárón megyünk tovább, két ajtón keresztül, mintegy 12 m hosszan. A táró végén a már előzőleg említett kifli alakú főtáróba jutunk. Balra az ún. Déli kapu környékén lévő látvány jellegű fürdőbővítés szakaszát érzük el. Itt nagy terek - kupola, ill. téglalap alakú medence, lásd az általános részben ismertetetteket - kerültek kialakításra, kis részében természetes falazattal.

A fő táróban jobbra indulva az előző elágazástól, magas, keskeny hasadékot találunk, melynek alján csillog a karsztvíz. Felül át lehet menni a barlang fürdésre már berendezett részébe, de csak barlangász technika alkalmazásával.

A barlang ezen részein már kristályképződmények is előfordulnak a falon, különböző magasságban. Ezen kb. 15 m-nyi gyakorlatilag természetes üreg után ismét egy tárószakasz következik, mely kétfelé ágazik.

Menjünk be a jobb oldali ágba. Ez egy rövidebb kifli, mely a fürdő épülete felé tart. Ez egyrészt össze lesz kötve a már barlangfürdőként működő Tavas-barlanggal, másrészt benne újabb üregeket kihajtva csaknem duplájára bővítik a meglévő föld alatti vízfelületet.

Ha a kis kifliből kijövünk, a táróhajtás során harántolt legnagyobb légterű, jelentős magasságú természetes barlangterembe jutunk, melynek alján több helyen elérték a természetes állapotú melegvíz felszínét. A barlangi kiválások itt sem jellemzőek, de elvértve azért kristálykiválások láthatók. Az alulról feltörő vizek oldó hatására létrejött, alulról nyitott, gömbded formák viszont a barlang többi részéhez hasonlóan itt is jellemzőek. (Ez a rész távlatilag klímaterápia céljára van fenntartva, ahol légúti megbetegedésben szenvedők kapnának meleg légterű barlangterápiás kezelést.)

A tárón továbbhaladva egy régebben meglévő táróba jutunk. Ennek bal oldalán lévő végén egy elfalazott, felszínre nyíló kürtőt, ill. hidegvízű karsztvízfelületet találunk.

Az elágazástól jobbra indulva a fürdölétesítmény udvarán találjuk magunkat. Ha innen visszamegyünk a jegyellenőrző pontra, akkor innen meglátogathatjuk a szaunát, a szoláriumot, a masszázst, és az egyéb terápiás és felüdülést biztosító szolgáltatásokat.

A Termálbarlangfürdő környékének látnivalói

A Termálbarlangfürdő környékén szintén kellemesen el lehet tölteni az időt. A tapolcai park helyi védettségű terület, itt nagyon kellemes sétautak állnak a látogatók rendelkezésére, s itt egy szép testű fürdőző nőt ábrázoló köztéri szobor is található. Meglátogathatjuk a Miskolc-Tapolcán található Szikla-kápolnát is, melyet a Bükk déli-délkeleti peremén jellemző riolittufában hajtottak ki.

A parkban sok helyütt találunk álló vagy mozgó vizeket. A Termálbarlangfürdő előtt van a csónakázó tó, mely a fenékforrásokon feltörő vizek mellett a völgyből lefolyó vizekből, ill. a Termál-forrás túlfolyó vizeiből táplálkozik. Szintjét igyekeznek állandósítani, leeresztési lehetőség a Hejő-patak felé van.

A Hejő-patak a tavat elhagyva felveszi a hidegvízmű előtti csatornában összegyűlő vizeket, a Strandi-fúrás időnként túlfolyó karsztvizeit, majd a strandról érkező csapadékvizeket, végül a Szerelem-sziget mederforrásainak vizét, s együtt tiszteletet parancsoló patakként folyik Miskolc felé.

A Várhegy Ny-i oldalában ma már nem művelt kőbánya található. Benne mintegy kéttucatnyi barlang és barlangroncs található, melyeket az alulról feltörő vizek hoztak létre. Aki barlangbejáratokra, barlangátmetszetekre, töbörkitöltésekre, karsztos üledékcsapdákra kíváncsi, sétáljon ki a Várhegyi-(felhagyott) kőbányába egy kis terepszemlére. Barlangász módszerekkel több barlangot (Fecske-lyuk, 2. sz. barlang, Viktória-, stb.) is érdemes szemügyre venni. Az egykori, bányaudvaron kialakított törmeléklerakó helyén majdan szabadtéri geológiai bemutatóterepet kívánnak létrehozni. ("Kövek völgye".)

Miskolc-Tapolcához közel, ill. Miskolc-Tapolcán található néhány helyi jelentőségű védett terület, melynek megtekintését javasoljuk a pihenésre, a szépre vágyók és a természetet szerető emberek számára. Ezek: a miskolc-tapolcai parkrendszer, a Júnó szálló előtti és a Szatmári Király Pál utcában található mocsári ciprusok, a Kis-köves, a Gárdonyi Művelődési

Ház parkja, dr. Greuter István egyedi fa- és növénygyűjteménye az Avason, dr. Kovács Miklós rózsagyűjteménye, gesztenyefasor és török mogyorófák Diósgyőrben a Vár utcában, égeres növénytársulás a Majális parkban, a Mexikóvölgyi kőszál-oldal, és természetesen közel van az egész gyönyörű Bükk, mely Magyarország egyik legjelentősebb hegyi nemzeti parkja.

A Barlangfürdő postai megjelenítése

A Barlangfürdőt létrehozása óta igen sokszor megörökítették különböző képeslapokon. A legelső, fekete-fehér képeslapok még az eredeti barlangtérben való fürdőzést mutatták be, a későbbiek és a maiak az azóta részben megváltozott, sok szempontból gazdagabb látnivalójú, pl. - szépen becseppkövesedett vízköpőjű - Barlangfürdőt, ill. a benne való önfeledt szórakozást.

A Magyar Posta eddig öt hazai barlangot bemutató postabélyeget bocsátott ki, s ezek között az 1989-es sorozatban - melyet a Magyarországon rendezett, 10. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus tiszteletére adtak ki - a Miskolc-Tapolcai Tavas-barlangot is bemutatták.

Irodalom:

Borbély S.: Tapolcafürdő Tavas-barlangja. Borsodi Földrajzi Évkönyv, 1958. 2.

Cseke L.: Észak-Magyarország gyógyfürdői és fürdői. Panoráma, 1982.

Hevesi A.: Bükk útikalauz. Sport, 1977.

Hegedűs F. - Szlabóczky P.: A Miskolc-tapolcai-barlangfürdő geológiai felmérése = Karszt és Barlang, 1979. I.-II. 13-16.

Kárpáti J.: A görömbölytapolcai forrásvizek vizsgálata = Hidrológiai Közlemény, XXI. 1941. 7-12.

Kerekes J.: A Görömbölytapolcai Tavasbarlang = Barlangvilág, 6. 1936. 1-2. 23-28.

Kessler H.: Megnyitották a Miskolc-Tapolcai Barlangfürdőt = Karszt és Barlangkutató Tájékoztató, 1959. szeptember 26-28.

Kordos L.: Magyarország barlangjai = Gondolat, 1984.

Láng I. [szerk]: Környezetvédelmi lexikon = Akadémia, 1993.

Lénárt L.: Hidrogeológiai kirándulások a Bükkben = Tankönyvkiadó, 1977.

Lénárt L.: Barlangok a Bükkben = Miskolc, 1979.

Lénárt L.: A Miskolc-tapolcai alsó (Vár-hegy, felhagyott) kőbánya barlangjai = A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület 1982. évi évkönyve. = Beszámoló a MKBT 1982. évi tevékenységéről. (1983.) 107-131.

Lénárt L. - Hazslinszky T.: Barlangi idegenvezetői ismeretek = MKBT - BI, 9., javított kiadás, 1994.

Nagy L.: Miskolci útikalauz = Miskolc, 1960.

Papp K.: Miskolcz környékének geológiai viszonyai = MÁFI Évkönyve, XVI. 1907. 3. 91-135.

Szlabóczky P.: Karsztvíz tározó rendszer termohidraulikai vizsgálata Miskolc környéki adatok alapján = Hidrológiai Közlemény, 54. 1974. 11. 516-523.

Tardy J. [szerk]: Magyarországi települések védett természeti értékei = Mezőgazda, 1996.

Vértes L.: Az őskőkor és az átmeneti kőkor emlékei Magyarországon = Akadémiai kiadó, 1965.

A Bartlangfürdő/ La grotbanejo. Tapolcai látkép

LA GROTBANEJO DE MISKOLC-TAPOLCA (La Lago-groto kaj ties bancelaj establaĵoj)

(Manuskripto)

**d-ro László Lénárt
Universitato de Miskolc
Mediomastrumada Instituto
Katedro de Hidro- kaj Inĝeniera geologio
3515 Miskolc-Egyetemváros
gll@uni-miskolc.hu
Parto II.**

7. la Grotbanejo, la Konko-banejo, la Terma banejo kaj la grotpartoj konektitaj kun ili. Ekskurso en la internon de la banejaro

Antaŭ ol eniri en la akvon de la terma Grotbanejo, ni faru mallongan promenadon en la tuta banejaro, ne forgesante la kompletigajn agadojn kaj la plilarĝigojn. (Sub la esprimo “terma Grotbanejo” ni komprenas la tuton de la baneja komplekso, ties naturajn kaj artefaritajn partojn kune.)

Al la Terma Grotbanejo ni povas iri tra la (lok-nivele protektata) parko per la promenejo István Pazár, limigita de la barilo de la aakvodistribuejo. Enirinte en la konstruaĵon de la Terma Grotbanejo ni povas vidi tre belan skulptaĵon de baniĝanta virino sub la malfermebla kupolo de la enirejo, ĉirkaŭita de ĉiamverdaj palmoj. La statuo estas la kreaĵo de nekonata itala skulptisto.

Antaŭ la statuo staras malgranda fontano, ĉirkaŭ ĝi seĝoj kaj tabloj atendas la gastojn, por ke post la baniĝo ili povu restaŭri sin en agrabla medio.

En la akceptejo maldekstre troviĝas la kaso, kaj dekstre la bufedo. Bildkartoj, libroj, memoraĵoj estas ankaŭ aĉeteblaj. Antaŭ ni estas la loko, kie oni validigas la biletojn.

El tie ni povas iri al diversaj direktoj, por ŝanĝi la vestojn.

Irante maldekstren, preterpasinte kelkajn kabinojn, ni turnas dekstren kaj jen! ni troviĝas antaŭ la enirejo de la Grotbanejo. (Maldekstren ni povus iri al la Terma banejo, sed un ni iras rekte, do ni alvenas en la groton, respektive en la Grotbanejon.)

Je 3-4 metrojn de la svingpordo ni troviĝas en la unu halo de la groto. Kontraŭ ni estas du ŝtupetaroj; ambaŭ kondukas al la banbaseno. Dekstre videblas malnova, enmasonita enirejo de la groto, kaj dekstre, en alto de kelkaj metroj la per vitro fermita supro de unu el la originalaj vertikalaj “kamentuboj.”

Ni ekiras dekstren, en 20 metrojn longa, milde arkforma, duonmalhela, en kalkoŝtono elkavita, artefarita koridoro. Sub la plandoj ni ĉie povas senti vicojn de tetaratoj (ŝtoniĝintaj ondokrispoj). Tiuj precipitadas el la termakvo fluetanta longe de la koridoro: la akvo malvarmiĝas, la karbondioksido parte eliĝas; do la solvaĵo iĝas trosaturita, kaj CaCO_3 precipitiĝas.

El la akvoj filtrantaj tra la fendoj de la galerio pendas fojno- kaj lupdent-formaj stalaktitoj, kaj videblas ankaŭ enkrustiĝoj. Ĉiuj-ĉi komencis kreski post la konstruado de la galerio. (En la galerio la jara kresko de la precipitaĵoj alproksimiĝas aŭ atingas 1 milimetron. Tio estas 10-15-oble pli ol la meza kresko de kalko-precipitaĵoj en la malvarm-aeraj grotoj de Hungario.)

Je ĉ. la mezo de la galerio super niaj kapoj troviĝas malgranda, malhela kavo, kun grupo de kalcit-kristaloj pluraj centimetrojn longaj. La galerio situas en vertikala tavolo de kalkoŝtono, kiu kelkloke havas brekcian strukturon.

Ĉe la fino de la koridoro la vojo forkiĝas. Somere ni povas iri ankaŭ maldekstren, kaj post 25-30 metroj tra galerio ni venas en la Konko-banejon. Sed nun ni iras dekstren. Post 5-6 metroj maldekstre ni vidas naturan kavon, kaj antaŭ ni alten etendiĝantan tektonikan fendegon, kiu kelkloke troviĝas plenigaĵo farbita per ferhidroksido. En ties supra nivelo estas negranda ejo, el kie oni povas trairi en la galeriosistemon situantan malantaŭ la groto. Dekstre ni povas vidi unu el la artefaritaĵoj de la groto, kiu iĝas ĉiam pli natura: la Masaĝilon.

La Masaĝilo estas 12 metrojn alta, originale seka kamentubo, en kiun oni pumpas la akvon de la Terma fonto. el tie la akvo fluetadas suben en la vicon de basenoj situantaj ĉ. 3-5 metrojn alte, postlasante belegajn mineralaĵojn kaj tetaratojn. Desube el tio videblas nur la dika gutŝtona krusto de la randoj. (Ĉi tie la rapideco de la formiĝo estas eĉ pli granda, laŭ nia estimo ĝi atingas 2-4 mm/jaro.)

Sub la plej malsupra baseno troviĝas ses akvon spruĉantaj drakokapoj. Tra tiuj eliĝas la akvo el la basenoj, agrable verŝiĝante sur la sube troviĝantoj. Ĉi tiu parto de la groto estas ĉiam plenplena; multe da vizitantoj ŝatas la masaĝon faratan de la akvofaskoj.

Iuj el la drakokapoj estas ankoraŭ rekoneblaj, aliaj ne, ĉar dika krusto de kalcito kovras ilin. (Tio dikiĝis almenaŭ 20 centimetrojn dum la lastaj 20 jaroj. Tio signifas 10 milimetran pojaran kreskon!

La mapado kaj la pli ekzakta determinado de la kresko-rapideco de la gutŝtonaĵoj de la Grotbanejo estas nun farataj.

En la Grotbanejo krom la ruĝaj feraĵoj kaj flavaj gutŝtonaĵoj videblas ankaŭ verdaj makuloj ĉirkaŭ la lampoj. Tio estas la t.n. ĉe-lampa floro, estigita per la senĉesa eletra lumigado: plejparte algoj, kun kelkaj eroj de musko. (La kvanto estas eta, do ili ne damaĝas la groton.)

Post kelkaj metroj ni trovas ĝin en akvo ĝis la genuoj. Tio estas la Piedlavujo, kies akvo venas ĉi tien elk la Masaĝilo. Fakte tio estas la akvodona parto de la Masaĝilo, kies akvofasko alvenas al la ĉefa baseno de la Grotbanejo. Ĝi estas malpli forta, sed estas ĝenerale ŝatata, speciale de la junularo, ĉar ĝi troviĝas en la centro de la groto. Estas bona amuziĝo supre fermi la vojon de la akvo, poste subite malfermi ĝin, inundante la sube estantojn. Ankaŭ ĉi tie estas belaj la precipitaĵoj sur la rokmuro, super la akvo.

Rigardante supren rande de tiu pli malgranda Masaĝilo ni vidas tre belajn restaĵojn de kalkotofo, kies materion parte forigis la akvoj venantaj de malsupre. En la ĉirkaŭaĵo de la kalkotofo-restaĵo videblas tre bela kalkoŝtono kun brekĉia strukturo kaj vicoj da globkuvoj estiĝintaj en ĝi.

Irinte suben sur la stuparo, ni alvenas al la komenco de tiu vico da kavoj, en kiu troviĝas la ĉefa baseno de la Grotbanejo. Ties oblikvaj muroj forte disrompiĝis dum la tempoj, sed la erojn ofte kunligas kalcita cemento, produktanta gutoŝtonan kovraĵon aŭ enkrustiĝon. La randoj de fendoj, apartiĝoj montras postsignojn de la dissolva efiko de akvo, similajn al dense skribitaj, strangaj literoj. Super ni videblas kupoloj, vicoj da kupoloj, produktoj de dissolvo fare de la efiko de la varma / varmeta akvo venanta de malsupre. Naturaj skulptaĵoj forestas ĉi tie, same kiel vespertoj, ĉar tiuj ne povas trapanetri la fermitan pordon. (Verŝajne la iama kolonio de vespertoj, kopsistanta el plurdek miloj da individuoj, ne povus toleri la memforgesan voĉbruon produktatan de la vizitantoj de la groto.)

La akvo atingas onies talion. Ĝia temperaturo estas tre agrabla por naĝado: 26-30 °C. La akvosurfaco estas 126 m², la volumeno 126 m³; ĝia kemia konsisto videblas en la supre prezentita Tabelo 1.

Naĝante laŭlonge de la baseno ni trovas plurajn golfetojn intime lumigitajn, kie ni povas agrable ripozi, kontempladi, admiri la belegajn globkuvojn, kaj malstreĉiĝi. Mi rekomendas al ĉiuj kuŝiĝi sur la surfacon de la akvo, kaj lasi sin flosi; la vido kaj la sento estas ambaŭ miraklaj.

Kiel mi jam menciis, en ĉi tiu sektoro estas nur malmultaj kaj malgrandaj naturaj precipitaĵoj. Sed je la nivelo de la akvo tio iĝas plurajn centimetrojn dika, pro la ondoj senĉese frapadantaj la muron. Pli abunda precipitaĵo videblas nur ĉe la malsupra masaĝilo, sed eĉ tie multe malpli, ol ĉe la supera, vera Masaĝilo.

Per unu de la du stuparoj supre menciitaj ni revenas al nia elirpunkto. Dume ni povas admiri ankaŭ la gutŝtonajn precipitaĵojn sur la akvoellasa krado.

Nun ni faru alispecan ekskurson, kiu konatigos nin kun la basenoj de la Terma banejo, la Konko-banejo, la galeriisistemo konstruita en la ĉirkaŭaĵo de la groto, la fonto kiu provizas la basenojn per akvo, la loko de la farotaj plilarĝiĝoj, kaj eĉ kun la pluaj ideoj..

Komence de la antaŭa ekskurso ni devis decidi, ĉu ni ekiru al la Grotbanejo aŭ al la Terma banejo. Tiam ni elektis la unuan eblecon. Nun ni elektu la alian.

Turnante maldekstren ĉe la kabinoj, ni alvenas al baseno kun sidbenkoj kaj akvo de agrabla temperaturo. Post plua turno maldekstren - jen ni estas ĉe la alia termakva baseno. La kombinita surfaco de la du basenoj estas 154 m², la akvo-volumeno 174 m³, la temperaturo de la akvo 34-36 °C. Nome la akvon venantan el la Terma fonto oni iom plivarmigas per interkonektitaj gaskaldronoj.

En la unua baseno oni povas komferte ripozi sur kahelizitaj benkoj. En la dua eblas malrapide naĝi kaj fari kuracan gimnastikon helpe de kroĉiloj.

Pasinte preter la dua baseno ni turnas dekstren, kaj tra mallonga kloridoro ni eliras al la Konko-banejo.

Elirante el la koridoro ni troviĝas kontraŭ betona kupolo, kie finiĝas ankaŭ la galerio venanta el la Grotbanejo. La surfaco de la baseno de la Konko-banejo estas 200 m², ĝia volumeno 200 m³, la akvotemperaturo 22-26 °C. Ankaŭ ĉi tie povas la gastoj havi masaĝon. La kupolo apogas sin al kalkoŝtona muro, sub ĝi troviĝas sovaĝa vito, demonstrante la unuecon de la naturo. Sur la ornama ŝtono en la baseno estas skulptitaj reliefoj de la animaloj vivintaj en la maro kiu ondadis en ĉi tiu regiono antaŭ plurcent milionoj da jaroj.

Se de la Konko-banejo ni iras retro per la sama koridoro ĝis la maldekstra pordo (malantaŭ kiu troviĝas la maŝinejo) kaj eniras, ni atingas la per ŝakto kaptitan fonton de la tuta banejaro, t.e. la Terman fonton.. Ties diametro estas ĉ. 3 m, ĝia profundo pli ol 30 m. Ĉe la fondo tra mallarĝa truo (tra kiu fluas en la ŝakton la meze 30-grada karstakvo) oni povas pasi al pli granda, subakva grotospaco, kien akvo fluas el pluraj direktoj. Kompreneble tiu sekcio estas alirebla nur por subakvistoj. La ŝakto estas konstruita en intense fragmentitam konsiderinde kalcitiĝinta zono. (Kiel jam menciite, la akvoj venantaj de malsupre povas leviĝi al la surfaco nur laŭlonge de romplinioj, en la malplifortigitaj zonoj.)

De la fonto ni iras en la galerio tra du pordoj ĉ. 12 metrojn, kaj alvenas al la jam menciita arkoforma ĉefgalerio. Dekstren ni atingas la sekcion de la spektaklo-karakteraj plilarĝiĝo de la banejo ĉe la t.n. Suda pordego. Ĉi tie estas jam konstruitaj kupolo kaj kvarangula baseno, parte kun natura muro.

Ekirante dekstren en la ĉefa galerio ni trovas altan, mallarĝan fendegon, sur kies fondo briletas la karstakvo. Supre eblas trairi al la jam baneje ekipita parto de la groto, sed nur helpe de grotexplorista tekniko.

En tiu parto jam troviĝas kristalaj kovraĵoj sur la muro. Post tiu ĉ. 15 metrojn longa, praktike natura kavo sekvas plua sekcio de la galerio, kiu duiĝas.

Ni eniru en la dekstran branĉon. Tio estas mallonga arko direktita al la konstruaĵo de la banejo. Tio estas unuflanke kunligita kun la Laga groto, kiu jam funkcias kiel grotbanejo, aliflanke oni plilarĝiĝos preskaŭ je la duoblo la aktualan surfacon de la subtera akvo.

Elirinte el la malgranda arko, ni troviĝas en la plej granda, sufiĉe alta natura grothalo, ĉe kies fundo la surfaco de la naturstata termakvo estas atingita. La precipitaĵoj ankaŭ ĉi tie ne estas karakterizaj, tamen kelkloke videblas kristaloj. Male, la rondaj, malsupre malfermitaj formoj, estigitaj de la demalsupre venanta varma akvo estas karakterizaj, kiel ankaŭ en la ceteraj

partoj de la groto. (Ĉi tiu sektoro estas perspektive rezervita por klimata terapio: pacientoj de malsanoj de la spirorganoj estus kuracataj en la varm-aera ejo.)

La galerio kondukas nin al alia, pli frue elkavita. Ĉe ties maldekstra flanko ni trovas kamentubon malfermitan al la surfaco, respektive surfacon de malvarma karstakvo.

Ekirante de la disbranĉiĝo dekstren ni troviĝas en la korto de la baneja establejo. Se el tie ni retroiras al la biletkontrola punkto, ni povas viziti la saŭnon, la solarion, la masaĝejon, kaj povas havi aliajn kuracajn aŭ refreŝigajn servojn.

8. Vidindaĵoj en la ĉirkaŭaĵo de la Terma Grotbanejo

Ankaŭ en la ĉirkaŭaĵo de la Terma Grotbanejo oni povas agrable pasigi la tempon. La parko de Tapolca estas lok-nivele protektata areo. Tre komodaj promenvojoj estis je la dispono de la vizitantoj. Oni povas viziti ankaŭ la Rok-kapelon de Miskolc-Tapolca. Tio estas elkavita en riolita tofo, karakteriza rokaĵo de la sud-sudorienta rando de Bükk montaro.

En la parko multloke videblas stagnanta aŭ moviĝanta akvo. Antaŭ la Terma Grotbanejo troviĝas la lago por boatado, kiu ricevas akvon krom la eliĝantaj akvoj de la fundaj fontoj el la defluejoj de la valo, kaj ankaŭ el la troa livero de la Terma fonto. Oni klopodas stabiligi ĝian nivelon; ellaso eblas direkte al la rivereto Hejő.

Tiu rivereto, forlasinte la lagon, akceptas la akvojn akumulintajn en la kanalo antaŭ la malvarmakvo-uzino, la de tempo al tempo trofluantan karstakvon de la Plaĝa boraĵo, kaj fine la akvon de la fontoj troviĝantaj sur la Insulo de la Amoro, kaj kiel jam impona rivereto ĝi fluas plue, direkte al Miskolc.

En la okcidenta flanko de Várhegy (Kastelmonto) troviĝas jam ne ekspluatata ŝtonminejo. En tiu troveblas pli ol dudek grotoj aŭ restaĵoj de grotoj, kreitaj de la demalsupre venantaj varmaj akvoj. Kiu interesiĝas pri grot-eniroj, grotsekcoj, dolin-pleniĝaĵoj, karstaj sediment-kaptiloj, promenu al tiu (forlasita) ŝtonminejo por iom inspekti la situacion. Indas viziti, laŭ grotesplora maniero, plurajn grotojn (Hirundo-truo, Groto N-ro 2, Viktoria groto ktp). En la loko de la iama detrito-demetejo en la korto de la ŝtonminejo oni intencas krei subĉielan geologian demonstrejon (“Valo de ŝtonoj”).

En kaj proksime al Miskolc-Tapolca ekzistas kelkaj lok-nivele protektataj areoj, kies vizitadon ni rekomendas al ĉiu, kiuj sopiras por ripozo kaj beleco, kaj ŝatas la naturon. Jen:

la parkaro de Miskolc-Tapolca;

la marĉaj ciproj starantaj antaŭ la Hotelo Juno kaj en la strato Szatmári Királyi Pál;

la Kis-köves.

la parko de la Gárdonyi Kulturdomo;

la privata kolektaĵo de d-ro István Greuter: plantoj kaj animaloj;

aleo de kaŝtanoj kaj turkaj aveloj en strato Vár de Diósgyőr;

alno-plantasocio en la Majfesta parko;

la ŝtona deklivo de Meksikia valo.

Kaj kompreneble la tuta belega montaro Bükk, kiu estas unu el la plej gravaj montaraj Naciaj Parkoj de Hungario.

9. La poŝto pri la Grotbanejo

La Grotbanejo estis multfoje “eternigita” sur bildkartoj. La plej fruaj, nigra-blankaj bildkaroj montras ankoraŭ la baniĝon en la originala grota spaco. La malpli fruaj kaj la nuntempaj ilustras la intertempe ŝanĝiĝintan Grotbanejon laŭ multaj aspektoj pli riĉan je vidindaĵoj, ekz. la bele gutŝtoniĝintajn akvospruĉilojn de la Grotbanejo, kaj la sinforĝesan amuziĝon en ĝi.

La Hungara Poŝto ĝis nun eligis poŝtmarkojn pri kvin hungariaj grotoj. En la serio de 1989, presita honore al la 10-a Internacia Speleologia Kongreso, aranĝita en Budapeŝto, estis prezentata ankaŭ la Lago-groto de Miskolc-Tapolca.

*

BIBLIOGRAFIO:

- Borbély, S.:** La Lago-groto de Tapolcafürdő. – Borsodi Földrajzi Évkönyv, 1958.2
- Cseke, L. :** La kuracbanejoj kaj banejoj en Norda Hungario. – Panoráma, 1982
- Hevesi, A.:** Montaro Bükk. Gvidlibro – Sport, 1977
- Hegedús, R.- Szlabóczky, P.:** Geologia primezurado de la Grotbanejo de Miskolc-tapolca. – Karszt és Barlang, 1979. I-II. 13-16
- Kárpáti, J.:** Ekzameno de la fontakvoj de Görömbölytapolca. – Hidrológiai Közöny, XXI. 1941. 7-12
- Kerekes, J.:** La Lago-groto de Görömbölytapolca. -- Barlangvilág, 6. 1936.1-2 23-28
- Kessler, H.:** La Grotbanejo de Miskolc-Tapolca estas malfermita. – Karszt és Barlangkutatói Tájékoztató, 1959 IX. 26..28
- Kordos, L.:** La grotoj de Hungario. – Gondolat, 1984
- Láng, I. [ed.]:** Leksikono de medioprotektado. – Akadémiai Kiadó, 1993
- Lénárt, L.:** Hidrogeologiaj ekskursoj en la montaro Bükk. – Tankönyvkiadó, 1977
- Lénárt, L.:** Grotoj en la montaro Bükk. – Miskolc, 1979
- Lénárt, L.:** La grotoj de la malsupra (Kastelmonto, forlasita) ŝtonminejo.. – A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület 1982. évi Évkönyve. Raporto pri la agado de la Hungara Societo por Grot- kaj Karst-esplorado en 1982. (1983) 107-131
- Lénárt, L.- Hazslinszky, T.:** Konoj de fremdulgvidado en grotoj. – MKBT –BI,9, plibonigita eldono, 194
- Nagy, L.:** Miskolc. – Gvidlibro. – Miskolc, 1960
- Papp, K.:** Geologio de la ĉirkaŭaĵo de Miskolc. – Magyar Állami Földtani Intézet Évkönyve, XVI. 1907.3.91-135
- Szlabóczky, P.:** Termohidraŭlika ekzameno de karstakvo-sistemo surbaze de indikoj pri la ĉirkaŭaĵo de Miskolc. – Hidrológiai Közöny, 54- 1974.11.516-523
- Tardy, J. [ed.]** Protektataj naturaj valoroj de hungariaj setlejoj. – Mezőgazda, 1996
- Vértes, L.:** Memoraĵoj de la paleolitiko kaj mezolitiko en Hungario. – Akadémiai Kiadó, 1965

Klarigendaj terminoj

akvoprovizo	vízészlet
akvoprovizado	vízellátás
brekĉio	breccsa (szögletes kőzetdarabok természetes összecementezésével létrejött
üledékes kőzet)	(sedimenta rokaĵo estiĝinta per natura cementado de ne—rondaj
ŝtoneroj)	
dolino	töbör (10 – 100 m átmérjű, tál-formájú karsztos mélyedés)) (plado-forma karsta depreso kun 10- 100 metra diametro)
enkrustiĝo	bekérgezés
fisuro, fendo	repedés, hasadék
galerio	táró (Kőzetben kihajtott vízszintes vágat / folyosó) (horizontala elkavaĵo / koridoro en rokaĵo)
globkuvo	gömbüst
gutŝtono	cseppkő
kalktofo	mésztufa (édesvizi mészkő) (dolĉakva kalkoŝtono)
kamentubo	kürtő
kaptita fonto	foglalt forrás
mezolitiko	átmeneti kőkorszak
paleolitiko	őskőkorszak
plaŭdvadejo	gázló
plenigaĵo	kitöltés
precipitaĵo	1. csapadék 2. kiválás
riolita tofo	riolittufa (sok szabad kvarcot tartalmazó vulkáni anyag robbanásos
kitöréskor szórt-lehullott	anyagából keletkezett, finomszemcsés kőzet) (fajngraĵna rokaĵo estiĝinta el dum eksploda vulkana erupto
disĵetita-terenfalinta,,	kvarco-riĉa materio)
saŭno	szauna
sedimento	üledék
ŝakto	akna (függőleges, kútszerű bányavágat) (vertikala, puto-simila elkavaĵo)
ŝtoneto	kavics
tangentoro	tangentor (víz alatt vizsugár-masszázs) (subakva masaĝo per aakvofasko)
tektoniko	tektonika (1. hegység szerkezeti mozgások 2. az ezekkel foglalkozó
tudomány)	(1.. montarstrukturaj moviĝoj 2.ilia scienco)
terciara	harmadidőszaki

Eseon de d-ro László Lénárt, esperantigis kaj la klarigendajn terminojn aldonis d-ro Endre Dudich

La Trezoro **Vortaro de proverboj kaj anekdotoj**

Ĉi tiu verko prezentas pli ol 6000 proverbojn, maksimumojn kaj saĝajn anekdotojn el diversaj epokoj de la vasta araba kaj islama mondo, kiuj priskribas saĝecon, humuron kaj esprimmanieron de ties popoloj. Ili komenciĝas per beduena sperto:

- * Ne malplenigu vian akvo-sakon je ekvido de miraĝo;
kio fariĝas pli prudenta, kun la konsilo :
- * Lasu flanken kion vi aŭdas, kaj ne kredis ĉion kion vi vidas.
Aŭ se okazas, ke vi loĝas en urbo:
- * Kontraŭu al ministro, tamen neniam al lia pordisto;
kaj:
- * Se reganto estas tirano, la juĝisto fariĝas lia pendumisto.
Eble tio estas kial, ke :
- * Se hazarde vi trovas unu juĝiston en Paradizo, vi trovas du en Infero.
Nun konsideru, ke:
- * Malriĉeco estas robo el fajro:
kaj:
- * Malriĉulo kuranta devus esti sur sia vojo servi al riĉulo.

Kaj nun, kontraste al araboj, kiujn eble neniu nacio superas pri emoj montris sian amon, iliaj - ĉu nur iliaj? -

- * Virinoj povas kaŝi sian amon kvardek jarojn, tamen neniam sian malamon unu horon.

La Diablo tamen ne tute konsentis pri tio, kiam li deklaris:

- * Mi estas la instruisto de viroj kaj lernanto de virinoj.

Nun fore de la Diablo eble oni ĉatus ekscii, ke:

- * Toleremo estas ankaŭ malavaro;
- * Gajeco estas varma manpremo;
- * Pacienco estas robo, kiu neniam estas eluzita.
- * Ne ĵetu sagojn de malbeno al via malamiko, ĉar eble vi trafus vian amikon;
- * Kiso sen amo bruligas la lipharojn;

- * Unu libera homo povas liberigi tutan urbon;
- * Kunpremu la pasinton kvazaŭ spongo, flaru la estanton kvazaŭ rozo kaj sendu kison al la estonto;

kaj milojn aliajn el spiritaj kaj belaj spertoj de la popolo. Mi do scivolemas ĉu oni emos, ke ni promenadu kune ene de tia flora ĝardeno - arda - bunta kaj ridema - pro varieco.

Husejn Al-Amily

 La verko konsistas el 423 rubrikoj alfabetnombre klasigitaj laŭ temoj (ekzemple: 1-Abundo, 275-Mono, 423-Vualo), komputil-kompostita en ĉ. 170 A-4 paĝoj.

Prezo : GBP 20 por sendo al Eŭropo. Bonvole mendu kun pago al la aŭtoro :

Hussai M. Al-Amily, 14 Landseer House, Parkfield Drive, NORTHOLT, UB5 5NS, (Gr. London), Britujo. Tel /fakso: 44(0)208842 4192 - <hmalamily@hotmail.com>

Grönlandi nap Koppenhágában /Grenlanda Tago en Kopenhago

Ole Stig Andersen Festivalo por multaj gepatraj lingvoj

Nova tradicio. La Kopenhaga lingva festivalo estas festo en kiu oni celebras la lingvan diversecon kaj donas gustumajn provojn de kelkaj el la lingvoj de la mondo. Ĉi-jare ĝi okazas je la dua fojo.

La lingva festivalo en la Gronlanda Domo ofertas prelegojn kaj budojn kaj standojn kun libroj, periodaĵoj, sonbendoj kaj simile, oni servos kuirajn specialaĵojn el diversaj landoj, kaj

oni diverslingve muzikos kaj kantos. Oni montros ankaŭ filmojn, kaj la publikon allogos lingva konkurso kun premioj.

Laŭ tiu aŭ alia maniero – prelego, fulmkurso, literaturo, muziko, manĝaĵo – oni povos pli proksime konatiĝi kun preskaŭ dudeko da lingvoj: Gronlanda, Nederlanda, Angla, Franca, Hispana, Itala, Romanĉa (en Svisio), Latino, Serbokroata, Pola, Latva, Jida, Esperanto, Persa, Paŝtua (en Afganio), Maŭritaniaj lingvoj, Karibia Kreol Franca kaj sendube pliaj. Estos ankaŭ pli ĝeneralaj prelegoj pri lingva politiko, lingvoinstruado kaj lingvoperado.

La prelegoj okazos paralele en pluraj ĉambroj, kaj oni ŝanĝas ĉiun duonan horon. Estas kvazaŭ superbazaro. Vi ĉiam ajn havas elekton inter pluraj eblecoj. Se vi ne emas aŭskulti prelegon, jen estas budoj kaj muziko. Kaj inverse.

Lingvaj festivaloj

Estas la dua fojo de lingva festivalo en Kopenhago, kaj oni intencas ke ĝi okazu unufoje ĉiujare. Pasintjare ĝi okazis en la Amager-sekcio de la Kopenhaga Universitato.

La ideo de lingva festivalo originis en Tuluzo en suda Francio en 1987. Tie la festivalo okazis surstrate, kaj ĉiu ajn povis veni kaj laŭplaĉe oferti ion pri sia propra lingvo kaj diversajn kulturajn kontribuojn. Fariĝis el tio ĉiujara evento, kaj en la jaro 2000 oni atingis rekordon ĉe Guinness pri la nombro de lingvoj en kiuj unu persono povis kanti (supozeble ne samtempe!)

Depost la mezo de la 90'aj jaroj la ideo serioze disvastiĝis, kaj nun okazis lingvaj festivaloj en deko da urboj en Eŭropo.

Esperanto

La Lingva festivalo estas aranĝita de La Gronlanda Domo kaj Konversacia Esperanto-Klubo de Kopenhago. La Esperanto-klubo ankaŭ estis la iniciatinto de la pasintjara festivalo, kaj larĝaj lingvofestivaloj entute estas Esperantista ideo. Ĉiuj lingvaj festivaloj diversloke okazigitaj laŭ ĉi tiu modelo estis aranĝitaj de aŭ kun Esperantistoj, jam ekde la unua en Tuluzo.

Substrekindas ke ne temas pri Esperantofestivaloj, sed pri ĝenerale lingvaj festivaloj. Esperanto ne ludas en ili aparte elstaran rolon, kvankam Esperantoparolantoj aranĝas ilin. Temas pri aŭtenta klopodo por egalrajtigi la lingvojn. Tio ankaŭ evidentiĝas el la retpaĝo www.sprogfestival.dk kie oni trovas sloganojn kiel "Lingvo kiel riĉfonto – ne kiel problemo", "Lingvaj rajtoj por ĉiuj, sendepende de nombro de parolantoj", kaj "Se malaperas lingvo, malaperas kulturo".

Paco kaj justeco

Esperanto estis inventita antaŭ 120 jaroj kiel projekto por paco, lingvo ebligonta al ĉiuj popoloj de la mondo komunikadi egalrajte sen gepatrolingva avantaĝo al kelkaj. Al paco ĝi ja ne kondukis, sed ĝi estas tutcerte la plej sukcesa el la sennombraj provoj krei internacian lingvon, ne apartenontan al iu difinita popolo, sed al la tuta mondo.

Hodiaŭ ekzistas tutmonda lingvokomunumo de homoj parolantaj kaj komprenantaj Esperanton, nombrantaj eble ĝis unu miliono, precipe en Eŭropo kaj orienta Azio. Ĉirkaŭ

milo da homoj havas Esperanton kiel gepatran lingvon, el tiuj ankaŭ deko aŭ dudeko da Danoj kun gepatroj kiuj entuziasmis por la afero.

Oficialaj lingvofestivaloj

La interreto signifis grandegan ekfloradon de Esperanto. Ĝi interkontaktigis ĉiujn tiujn lingvajn entuziasmulojn el diversloke en la mondo, kaj la projekto gajnis novan elanon. Ne kiel projekto paca, sed pli kiel projekto de justeco. Konsiderante ekzemple ke EU havas 23 oficialajn laborlingvojn, oni ja ne povas daŭre ŝajni ke ili ĉiuj ĝuas egalrajtecon, tradukante ĉion al ĉiuj. Multe pli ekonomie estus havi komunan lingvon, sed la sola serioza kandidato, la Angla, neniam atingos Francan aprobon. Kio do pri neŭtrala lingvo? Lingvo nenies? Esperanto?

Multaj aliaj lingvofestivaloj okazas diversloke en la mondo. Plej ofte aranĝas ilin ŝtataj aŭtoritatoj okaze de oficialaj lingvaj tagoj, lingvaj semajnoj, lingvaj monatoj kaj eĉ lingvaj jaroj. Tiuj ĉie plimultiĝas. Jen nur kelkaj ekzemploj: Ĝuste nun ni estas meze de la Rusa lingvojaro, Aŭgusto estis nacia lingva monato de Filipino, Septembro estas la nacia lingvomonato de Malajzio, kaj antaŭ kelkaj semajnoj estis lingva semajno de la Maitila lingvo en norda Barato. Kaj normale ne la lingvan diversecon celebras tiuj. Anstataŭe oni celebras unuopan lingvon kiel identigilon, aŭ tutlandan norman lingvon por antaŭenigi tre deziratan "nacian unuecon". Oni ankaŭ povus okazigi tian tagon por la Dana lingvo. Tio certe estus senca kaj inspira al multaj, sed ĝi estus io tute alia ol la ĉi-morgaŭa lingva festivalo. Ĝi celebras la lingvan diversecon de la mondo.

"La gepatraj lingvoj en la tuttera tutmondiĝo" okazis sabate la 11-an de Septembro 2007-a, ĝis la 17-a horo en Kopenhago, en la Gronlanda Domo, Løvstræde 6.

(Tradukita de Jens S. Larsen)

TINTILAR' (Jingle Bells)

Glitante sur la neg',
malantaŭ solĉeval'
rapide iras ni
sur kampo kaj en val'.
Sur la ĉevala vost'
gajigas tintilar'.
Glitraĵdo kaj kantado estas
ĝojo sen kompar'!

(Ho...) Tintilar', tintilar',
tintu sur la voj'.
Rajdi en glitveturil'
ho, kia granda ĝoj-o;
tintilar', tintilar',
tintu sur la voj'.
Rajdi en glitveturil'

ho, kia granda ĝoj'!

Semajnon antaŭ nun
glitajdi iris ni,
fraŭlino Fani Brajt
kaj tutapude mi.
Sed nia ĉevalaĉ',
lin trafis malfeliĉ'.
Li tiris nin sur neĝmontet'
kaj sekvis renversiĝ'.

(Ho, tintilar', tintilar' ...) - /El Literatura Folio de Béla Apáti-Kovács: Vespero, Nro 51-a/

Baghy Gyula (1891-1967)

BAGHY Gyula költészete mögött a költő nagyon erős, élénk, vidám és szeretni való természete állt. Mindig arról írt, amilyen érzés akkor uralta őt. Saját utat járt be. Szinte az élő példája volt az eszperantizmusnak és az emberiségnek.

Alapfokú eszperantó vizsgámkor az emlékkönyvembe a következő sorokat írta:

„ Por venki obstaklojn estas necese nin armi per povo de la scio. Espereble ankaŭ vi volonte oferos minutojn por havigi al vi jarojn, riĉajn de ĉiam memorindaj travivaĵoj en Esperantujo.
Amike via
Julio Baghy
Miskolc, 27. 08. 1964”

Az emlékkönyv sorai magyarra fordítva:

Az akadályok legyőzéséhez a tudás hatalmával kell felfegyverezni magunkat. Remélhetőleg Ön is szívesen fog percekét áldozni, hogy éveket nyerjen Eszperantia örökké gazdag, emlékezésre méltó élményeiből.

Barátsággal az Öné:

Baghy Gyula

Miskolc, 1964. augusztus 27-én.”

Azt, hogy ezek a sorok mennyire igazak, azt 1964 óta folyamatosan megtapasztaltam. Mindig szeretettel emlékszem vissza a költő magávalragadó egyéniségére.

Halála évének 40. évfordulója alkalmából közöljük a Te és én című eredeti versének magyar nyelvű fordítását Fejes Márton tolmácsolásában.

Baghy Gyula
Te és én

Most rád emlékezem...Egykor veled voltam,
ezer év előtt Egyiptom földjén...
Én csak a nyomor szürke göncét hordtam,
téged övezett pompa, fény és tömjén.
Te szépséges hercegnő voltál ottan,
fáraó várt baldachinos ágyban,
én a strucctollas legyeződ tartottam:
rabszolga fiú – érted égő vágyban.

Sors rendelte így: az emlék visszatért,
bár több ezer mérföld választ minket el,
ó, hölgyem, máig gyötör és kísért,
ujra idézve is kín ez és teher...
Nálam: maradt a fájdalom, mit adtál;
Te pedig vonzó szépség és varázslat,
szivemben örökös hercegnő maradtál,
és én – örökös rabszolgád – imádlak.

Fejes Márton fordítása

Julio Baghy
(1891-1967)

Malantaŭ la poezio de Julio Baghy, staris la forta, tre vigla, gaja kaj aminda personeco de la poeto. Li skribis ĉiam pri tio, kiu sento ĵus plenigis lin. Propran vojon li sekvis. Li estis kvazaŭ la vivanta ekzemplo de la esperantismo kaj homaranismo.

Dum mia bazgrada lingvoekzameno li skribis la sekvajn vicojn en mian memorlibron:

„Por venki obstaklojn estas necese nin armi per povo de scio. Espereble vi volonte oferos minutojn por havigi jarojn, riĉajn de ĉiam memorindaj travivaĵoj en Esperantujo.

Amike via:

Julio Baghy

Miskolc, 27. 08. 1964”

Tion, ke tiuj ĉi vortoj estas pravaj, mi spertis dum la de 1964 pasintaj jaroj. Mi rememoras ĉiam ame al lia alloga personeco.

Okaze de la 40-a datreveno de lia morto, ni komunikas lian poemon

Adrienne, s-rino Pásztor

Julio Baghy: Vi kaj mi

Mi nun rememoras... Ni kune vivis jam
antaŭ miljaroj sur egipta ter'.
Vin riĉe ornamis la pomp', la glor' kaj fam',
min – nur ĉifonoj grizaj de l' mizer'.
Princino belega de l' faraono – vi:
sur baldaken' sidanta sorĉa rav'.
La plumventumilon tenanta knabo – mi:
via silente vin amanta sklav'...

La tempo revenis laŭ volo de l' destin',
kaj nin disigas mejloj cent kaj cent,
sed saman turmenton, ho knabin',
eĉ nun mi ĝeme portas en silent'...
Kaj ĉio la sama: de mi – la larm', dolor';
de vi – la ĉarma kaj eterna rav'.
Vi restis belega princin' de mia kor',
kaj mi – silente vin amanta, sklav'.

Gratuloj

Lernolibro

Kune kun la membroj de la Esperanto-Amika Rondo „Király Lajos” ni gratulas al la sukceso de la esperanto-lernolibro de Stano Marček
En mezo de Oktobro estis nia gasto s-ro Stanislaw Mandrak el Pollando, kiu reklamis ĝin inter niaj esperantistaj pedagogoj. Ni vidis kiel bonaspektis ĝi kaj ekde tiam ni estas informitaj, ke ĝi estas jam tradukita al 12 lingvoj.
Ni gratulas vin pro via eminenta laboro per kreo de tiu lernolibro.

Adrienne, s-rino Pásztor

Ekspozicio okaze de 120-jara datreveno de Esperanto

“En Nacia Biblioteko de Udmurta Respubliko (u. Iĵevsk, Rusio) la 26-an de Julio 2007 okaze de la 120-a datreveno de apero de la Unua Libro de Zamenhof estis malfermita ekspozicio de E-literaturo el fondoj de la biblioteko kaj persona biblioteko de loka esperantisto Bronislav Ĉupin.

La ekspozicio funkciis dum 10 tagoj kaj elvokis atenton kaj intereson de la legantoj.

Bronislav Ĉupin”

Li tradukis en rusan lingvon la lernolibron de Stano Marček.
Ni gratulas pro la lernolibrotraduko, kaj la bela Esperantolibro-ekspozicio, aranĝita de s-ro
Bronislav Ĉupin

Adrienne, s-rino Pásztor

Hozzád tartozom

„A Független Újságírók Szövetsége által kiadott Hozzád tartozom című antológia első kötetében nyolc vers- és prózafordítással szerepel Szabadi Tibor J. eszperantó műfordító. A brazil, olasz, lengyel, oxitán, koreai, feröeri és egy magyar szerző műveinek eszperantó nyelvből történt fordításait az olvasók szavazatai alapján válogatták be a kiadványba.”
(<http://www.magyarero.hu/index.php?op=blog>)

Szabadi Tibor

A „Király Lajos” Eszperantó-Baráti Kör gratulál a műfordító úr sikeréhez

Pásztor Lászlóné

Mi apartenas al vi

En la eldono de la Asocio de Sendependaj Ĵurnalistoj aperis la unua volumo de la antologio "Al vi mi apartenas". En ĝi troveblas ok tradukoj de J. Tibor Szabadi el Esperanto al la hungara. La verkoj estis tradukaĵoj al Esperanto el la lingvoj brasila, itala, pola, okcitana, korea, feroera kaj hungara en Esperanto verkita. La tradukojn aperantajn en la volumo la legantoj elektis per voĉdonado.

Tibor Szabadi

La Esperanto-Amika Rondo „Király Lajos” gratulas al sukceso de la sinjoro artatradukisto
Tibor Szabadi.

Adrienne, s-rino Pásztor

MAGYARORSZÁGI KIRÁNDULÁSOK

Kirándulás Ópusztaszerre

2007. október 12-én autóbusszal a délmagyarországi Ópusztaszerre utaztunk.

1111 évvel ezelőtt ott egyesült a hét magyar törzs egy néppé vérszerződést kötve egymással. Szép, őszi napsütés volt. Először Hevesen álltunk meg, majd a következő állomás Cegléd volt. Ez a város volt a Dózsa György vezette parasztfelkelés központja 1512-ben. Hamarosan folytattuk utunkat Ópusztaszerre.

Ópusztaszer nemzeti emlékparkja környezetvédelmi terület, melynek területe 55 hektár.

Megérkezésünkkor először az ülő Árpád fejedelem nagyon magas kőszobrát néztük meg.

Tovább haladva, a Szoborparkban a magyar királyok és más nagyjaink szobrait láttuk.

Először láttuk a nagysüvegű Géza fejedelmet.

Géza fejedelem

Hallottuk, hogy a többi magyar törzsfő is ilyen süveget viselt. De Álmos, Árpád és Géza nagyfejedelmek süvege tiszta aranyból volt. Géza nagyfejedelemből volt az apja I. István, Szent István királyunknak.

Géza uralkodása alatt (kb. 970-997) kezdődött meg a magyarok katolikus hitre történő erőszakos hittérítése. Ezzel a tevékenységével készítette elő az államalapítás nagy tényét, fiának a királyi hatalmat.

Láttuk II. András királyunk szobrát is.

II. András szobra . Az ő német származású felesége (Gertrudis) meggyilkolásáról szól nemzeti operánk a Bánk Bán. Leányát Erzsébetet a halála után a katolikus egyház szentté avatta. Ebben az évben van születésének 800 éves évfordulója. A kép küldője: titkar@opusztaszer.hu

Utána láthattuk IV. Béla király szobrát.

IV. Béla szobra . A kép küldője: titkar@opusztaszer.hu

Ő a tatárjárás után erős kézzel kormányozva újra tudta építeni az országot és a földvárak helyett megkezdte a jobban védhető kővárak építtetését. A leánya Margit apácarend tagjaként halt meg. Róla nevezték el Budapesten a Margit szigetet. Róla szól Gárdonyi Géza híres regénye, az Isten Rabjai. A regényt Hamvai János fordította le eszperantóra. Kiadva 1972-ben.

Láttuk még Nagy Lajos király szobrát, Zsigmondét, Mátyás királyét, II. Rákóczi Ferenc fejedelem öfelségéét, Hunyadi Jánosét a törökverő hadvezérét. A sort Kossuth Lajos szobra zárta.

Ezután a Feszty-körképet néztük meg, melyhez spirális út vezetett. Ahogy néztük a festményképeket, úgy éreztük, mintha mi is részesei lettünk volna a történelemnek. Szinte hallani lehetett a lőnyerítést és érezni az égett viskóromok üszkös szagát.

Ez a kirándulás volt számomra egész életem legfantasztikusabb, legsodálatosabb élménye. Nem gondoltam volna, hogy az én /combnyaktörés miatti/ operáció utáni állapotomban részese lehetek ennek a csodának.

Nagy öröömre a férjem, Parkánszki Géza is velem együtt élvezte végig ezt a csodálatos utazást.

Parkánszkiné Gerő Zsuzsa

HUNGARLANDAJ EKSKURSOJ

Ekskurso al Ópusztaszer

La 12-an de Oktobro 2007 ni veturis per aŭtobuso al la sudhungaria Ópusztaszer..

Antaŭ 1111 jaroj tie kuniĝis la sep hungaraj triboj al unu popolo, ligante sangokontrakton unu kun la aliaj.

Tre bela aŭtuna sunradio estis.

Unue ni haltis en setlejo Heveŝ. La sekva haltejo estis urbo Cegléd. Ĝi estis iam centro de la kampanribelo, (en 1512) direktita de György Dózsa /Georgo Dóĵa/. Baldaŭ ni daŭrigis nian vojaĝon al Ópusztaszer.

La Nacia Historia Memorparko estas medioprotektada teritorio, kiu havas 55 hektarajn areon.

Je nia alveno ni rigardis unue la tre altan ŝtonskulptaĵon de la sidanta tribregnestro Árpád. Pluirante, en la Skulptaĵparko ni vidis statuojn de la hungaraj reĝoj kaj niaj aliaj elstaruloj. Unue ni vidis la grandĉapelan Grandregnestron Géza.

Grandregnestro Géza. La bildon sendis titkar@opusztaszer.hu

Ni eksciis, ke ĉiuj tiamaj hungaraj tribestroj portis saman ĉapelon. Sed la ĉapeloj de grandregnestroj Álmos, Árpád kaj Géza konsistis el oro. Grandregnestro Géza estis la patro de nia unua reĝo Stefano la unua, la Sankta. Dum regado de regnestro Géza (ĉ. 970-997) komenciĝis la perforta misiado de hungaroj al la romkatolika religio. Per tiu agado li antaŭpreparis la grandan fakton de la ŝtatfondigo, la reĝan potencon por sia filo. Ni vidis ankaŭ la skulptaĵon de nia reĝo Andreo la dua.

Reĝo Andreo la dua. La bildon sendis titkar@opusztaszer.hu

Pri la mordo de lia germandevena edzino (Gertrudis) temas nia nacia opero Bánk Bán (Bánk Baŭno). Lian filinon Elizabeta, post la morto, la romkatolika eklezio kanonizis. Ĉi jare estas la 800 jara datreveno de ŝia naskiĝo.

Poste ni povis vidi la skulptaĵon de reĝo Adalberto la kvara.

Adalberto la kvara. La bildon sendis titkar@opusztaszer.hu

Li, post la tatarinvado (1241) fortamane regadante povis rekonstrui la landon, anstataŭ la estintaj terfortikaĵoj li ekkomencis konstruigi la pli bone defendeblajn ŝtonfortikaĵojn. Lia filino Margareta mortis kiel monaĥino. Pri ŝi estas prinomita la insulo Margit (Margareta) en Budapeŝto. Pri ŝia vivo temas la bela romano Sklavoj de Dio, verkita de Géza Gárdonyi. La libron esperantigis Johano Hamvai. Eldonita estis en 1972.

Poste ni vidis statuojn de la reĝoj Nagy Lajos (Ludoviko la Granda), Zsigmond (Sigmundo), Hunyadi Mátyás (Matiaso Hunjadi), la regnestro-moŝto princo Rákóczi Ferenc (Francisko Rakoci) la II-a, la turkbatanta armeestro Hunyadi János (Johano Hunjadi). La vicon fermis statuo de Kossuth Lajos (Ludoviko Koŝŝuth).

Post ĉi tiu ni rigardis la rondpenetraĵon-Feszty (Festi), al kio supren kondukis spirala vojo. ni Rigardante la penetraĵ-bildojn, ni tiel sentis, kvazaŭ ankaŭ ni estintus partoj de la historio. Kvazaŭ ni aŭdeblis la ĉevalblekon kaj senteblis odoraĉon de la forbrulintaj domaĉruinoj.

Ĉi tiu ekskurso estis por mi la plej fantastika, la plej mirinda travivaĵo de mia tuta vivo. Mi ne pensintus, ke en mia (pro frakturo de la femurosta kolo) postoperacia stato mi povos partopreni ĉi miraklon.

Mi tre ĝojis, ke ankaŭ mia edzo, Géza Parkánszki kune kun mi finĝuis ĉi tiun admirindan vojaĝon.

Suzana Gerő, s-ino Parkánszki

Nevetés

Az ásító férj

Szabóné már fél órája panaszkodik a barátnőjének, úgy tűnik, sosem fogy ki belőle a szó. Most már te is láthatod, hogy milyen lehetetlen alak a férjem. A legjobban az zavar, hogy alig kezdek el vele beszélgetni, rögtön ásítózik.

Arra nem gondoltál – kérdezi a barátnő – hogy nem is ásít, hanem mondani akar valamit?

Zavaró körülmények

A nőgyógyászati szigorlaton a nagy nőcsábász hírében álló medikusnak meg kellene vizsgálnia egy beteget, de igencsak ügyetlenül fog a dologhoz. Az egyetemi pletykákat jól ismerő professzor felnevet:

- Fügönyöket behúzni, villanyokat leoltani! Úgy tűnik, a kolléga világosban nem ismeri ki magát.

Rido

La oscendanta edzo

Jam ekde duonhoro plendas sinjorino Szabó al sia amikino kaj tiel ŝajnas, ne elĉerpiĝas la vortoj.

- Nun, ankaŭ vi povas vidi, kiel strange kondutas mia edzo. Min ĝenas, kiam mi komencas paroladon kun li, li tuj ekoscedadas.

- Ĉu vi ne pensis tion ĝis nun, – demandas la amikino – ke li ne oscedas, sed volas diri ion?

Embarasaj cirkostancoj

Dum la ginekologia ekzameno la medicinstudento – kiu estas fama virindeloganto – devas esplori iun pacienton, sed treege mallerte komencas la agadon. La universitatajn klaĉojn bone konanta profesoro ekridante ordonas:

– Kurtenumu la fenestrojn, elŝaltu la lampojn! - Versajne la kolego en lumo ne povas orientigi sin.

Esperantigis: László Pásztor

MISKOLCI HÍREK

Szent Imre

Szent Imre (I.Szent István királyunk fia) születésének 1000., a templom építésének 76. évfordulóján búcsúi szentmisét tartottak a Miskolc-újdiósgyőri Szent Imre templomban. A mise, az ünnepi körmenet után a Himnusz elénekklésével zárult.

185 éve született

2008. január 1-én lesz 185.éves születési évfordulója nagy költőnk Petőfi Sándornak. Róla az ÉMH újságunk januári számában emlékezünk meg.

125 éve született Kodály Zoltán, magyar zeneszerző

2007. november 10-én több mint három órán át szólaltak meg a legszebb hangszeren az emberi ének hangján Kodály művei a Miskolci Plaza üzletközpont első emeleti színpadán. Zenéjére még táncosok is tartottak táncbemutatót.

(2007. nov.12-i Északmagyarország c. napilapból)

Zászlóátadás

Megyezászlót adományozott tegnap, az Avasi műemlék református templom ünnepi istentiszteletén dr. Ódor Ferenc a megyei közgyűlés elnöke a miskolci „Lévay József” Református Gimnázium és Diákotthon számára.

(Vasárnapi Észak, 2007. 10.28.)

Koszorúzás

A miskolci „Király Lajos” Eszperantó-Baráti Kör megkoszorúzta Zamenhof Lajos Lázár emléktábláját születésének 148. évfordulója alkalmából, és az Eszperantó emléktáblát a 120 éves évforduló alkalmából.

Pásztor Lászlóné

FAMOJ DE MISKOLC

Imre, la Sankta

Okaze de la 1000-a datreveno de naskiĝo de Imre la Sankta (Filo de nia reĝo István I.), kaj okaze de la 76-a datreveno de konstruo de la preĝejo, oni celebris kermesan diservon en la preĝejo Imre la Sankta, de Miskolc-Újdiósgyőr. La meso finiĝis post la festa procesio per la kantado de la Himno hungara.

Antaŭ 185 jaroj naskiĝis...

En la 1-a de Januaro 2008, okazos la 185-a datreveno de la naskiĝo de nia granda poeto Sándor Petőfi. Pri li ni rememoros en la januara numero de NHI.

Antaŭ 125 jaroj naskiĝis Zoltán Kodály hungara muzikverkisto

La 10-an de Novembro, dum pli ol tri horoj sonis la muzikverkoj de Kodály, sur la plej bela muzikilo; sono de la homa kanto, en la unua-etaĝa scenejo de la komercejcentro Plaza de Miskolc. Al la muziko, eĉ dancistoj faris danprezentadon.

(La artikolon de la gazeto Nordhungario (12.11.2007). esperantigis Adrienne, s-rino Pásztor)

Transdono de flago

La 27-an de Oktobro 2007. s-ro d-ro Ferenc Ódor, prezidanto de la Departementa Asembleo, donacis departamentflagon por la miskolca Kalvinana Gimnazio kaj Kolegio „Lévay József”, dum la festa diservo en la Avaŝ-monta artobjekta kalvinana preĝejo.

(La artikolon el la Gazeto „Vasárnapi Észak”- 28.10.2007, tradukis László Pásztor)

Florkronigo

La miŝkolca Esperanto-Amika Rondo „Király Lajos” florkronis la memortabulon de Ludoviko Lazaro Zamenhof, okaze de la 148-jara datreveno de lia naskiĝo, kaj la memortabulon Esperanto, okaze de la 120-jara datreveno de la naskiĝo de la lingvo.

Adrienne, s-rino Pásztor

FABELO

Frimpong Ampomah Badu Leĝo, Du Nulo Kvar

Antaŭ multaj jaroj, sur kampo en Afriko, bestoj renkontiĝis. Ĉi tiu kunveno eble ŝanĝos la vivmanieron de tiuj sovaĝaj bestoj. Leono, kiu estas reĝo, organizis ĉi tiun renkontiĝon. Li bonvenigis la bestaron dirinte: “mi estas tre fiera de nia amikeco, tamen ni povas fari ion por pli bonigi nian reĝlandon”. Li daŭrigis, “la kialo de ĉi tiu alvoko, estas tial, ĉar mi ricevis plurajn plendojn pro la malapero de niaj malfortaj amikoj kaj precipe iliaj infanoj. Dum la pasinta semajno, niaj amikoj Antilopo kaj Zebro vizitis min petante, ni nepre faru ion pri la malaperado. Do ni estas ĉi tie por diskuti kiel vivi pace. Tiel neniu estos ĉasata kaj neniu estos ĉasanta”.

Simio salutis la bestaron kaj diris, ke post la malapero de la elefantido, li eĉ dubis kaj perdis esperon de la regno. Li, do pensas, ke devas esti leĝo kiu protektas kontraŭ aliaj kiuj forprenas iliajn idojn. ‘Tial mi proponas, ke devas esti leĝo kiu malpermesas nin ataki unu la alian.’ Tuj Ĝirafo apogis la proponon de Simio.

Post kelkaj interparoloj, finfine, la animaloj interkonsentis, ke pro la paco de ĉiuj, ili ja akceptos la leĝon. Leono parolis ĉi tiel, “jen la leĝo Du, Nulo Kvar. Tiu kiu agos kontraŭ ĉi tiun leĝon, estos ekzekutata! Do, bonvolu skribi vian nomon kiel la ateston.”

Ĉiu besto subskribis sian nomon krom Leopardo. Li finfine subskribis sian nomon, tamen li neŝatis la leĝon.

Post kelkaj semajnoj Leopardo tre maldikiĝis pro malsato, ĉar li nek povas kapti fiŝojn nek birdojn. Iun sunbrilan tagmezon, leopardo kuŝis sub arbo. Ripozinte en la ombro, li ekdormetis kaj malfermis sian buŝon. Samtempe, Vesperto estis sur la arbo.

Kiam ĝi vidis, ke Leopardo estis dormanta, ĝi memoris la leĝon. Tiel, ĝi decidis ludi en la buŝo de Leopardo. Vesperto flugis unue en la buŝon de Leopardo kaj poste elflugis. Tiel ludis Vesperto. Kiam ĝi flugis la trian fojon, subite, Leopardo englutis ĝin.

Leopardo ne sciis, ke Antilopo jam vidis, kio okazis kaj tuj kuris al la palaco por raporti.

Leono sendis Zebbron alvoki Leopardon kaj la aliajn bestojn. Kiam ili kunvenis ĉe la palaco, Leono demandis Leopardon kie estas Vesperto. “Mi ne scias” Leopardo respondis.

“Nu amikoj!” Leono diris, “ŝajnas, ke iu estas malaperinta kaj ŝajnas, ke iu jam agis kontraŭ la leĝo Du Nulo Kvar. Do Simio bonvolu menci la nomon de ĉiu besto en la regno.”

Simio komencis alvoki la animalojn; “Kuniklo!” - li kapjesis. “Rinocero!”-li suprenlevis sian kornon. “Ĝirafo!” - ankaŭ li kapjesis. “Hieno!” - li respondis. “Ŝakalo!” - li kapjesis. “Hipopotamo!” –“Jen mi!” li diris. “Elefanto!” - li levis sian rostron. “Bizonon!” - li kapjesis. “Antilopo!” - “Jes” li diris. “Gnuo!” - li respondis. “Leopardo!” - li kapjesis. “Vesperto! Vesperto!”

Neniu respondis. Leono diris, ke Simio haltis la nomadon de la bestaro el la bestlibro. Ĉiu animalo, kiu ĉeestis, devis respondi kiam sia nomo estis menciita. Kaj Antilopo rakontis al ĉiu, kio okazis.

Do Leopardo diris la veron, ke li ne vidis, kiam li englutis Vesperton. “Mi ne ĉasis ĝin, sed ĝi ludis en mia buŝo.” Li klarigis, ke li neniam agis kontraŭ leĝe kaj pardonpetas de ili ne ekzekuti lin.

Leono alvokis Elefanton, Hipopotamon kaj Rinoceron kiel juĝistoj bestaj, diskuti ĉu Leopardo agis laŭ la leĝo aŭ kontraŭ leĝe.

Post longa diskutado, la juĝistoj revenis diri la rezulton. Rinocero diris, ke Leopardo agis por defendi sin do li agis laŭ leĝe. Leono dankis ilin. Kaj diris la jenon “se estas leĝo kiu malpermesas nin ataki aŭ ĉasi unun la alian, tiu ne signifas, ke oni uzu buŝon de aliulo kiel ludejon.

Vesperto volis esti manĝata, tial li ludis en la buŝo de Leopardo.”

/Leĝo: Du Nulo Kvar estas 204; estas nur la numero de la statuto.

Leĝo Unu: Ĉiu besto rajtas loĝi en kampo/

Frimpong Ampomah Badu

A 204-es Törvény

Sok évvel ezelőtt, Afrika földjén egyszer az állatok összegyűltek. Ez az összejövetel remény volt arra, hogy talán megváltoztatja majd azoknak a vad állatoknak az életmódját.

Az oroszlán – mely király volt – rendezte ezt a találkozót. Jószívvvel hívta meg az állatokat, mondva: „Büszke vagyok a barátságunkra, de mégis tennem kell valamit uralkodásom jobbátételére.”Majd folytatta: „Ennek a meghívásnak az oka, hogy több panaszt is kaptam a mi gyenge barátaink, de főleg az utódok eltűnéséről. A múlt héten barátaink Antilop és Zebra meglátogattak engem kérve, hogy feltétlenül tegyek valamit az eltűnédezések miatt.

No, most itt vagyunk hogy megvitassuk hogyan éljünk békében. Így nem lesz sem vadász, sem áldozat.”

Majom üdvözölte az összes állatot és elmondta, hogy az elefántborjú eltűnése után kételkedni kezdett és elvesztette hitét az uralkodó hatalomban.

Így ő azt gondolja, „kell lennie egy törvénynek, mely egymással szemben nem támogatja azokat, akik elveszik mások utódjait.”

Ezért én azt javaslom, hogy „Legyen egy törvény mely megtiltja egymás megtámadását.”

Zsiráf támogatta a majom javaslatát.

Néhány közbeszólás után, végül az állatok egyetértettek a törvény elfogadásában mindnyájuk békéje érdekében. Az oroszlán így szólt: „Íme a 204-es törvény!” Az, aki vét ellene kivégeztessék!

Tessék a neveteket aláírni, mint tanúk!”

Minden állat aláírta a nevét, csak Leopárd nem. Végül azonban ő is aláírta, bár nem tetszett neki a törvény.

Néhány hét múlva Leopárd nagyon lefogyott az éhezés miatt, mert nem foghatott sem halakat, sem madarakat. Egy napsütéses napon Leopárd egy fa alatt feküdt. A hűsben pihenve elbóbiskolt és eltátotta a száját. Egyidejűleg a fán egy denevér tartózkodott. Amikor meglátta az alvó Leopárdot, eszébe jutott a törvény. Így aztán elhatározta, hogy Leopárd szájában fog játszani. Denevér először beszállott Leopárd szájába, majd kirepült. Így játszott. Amikor már harmadszor repült be- s ki ily módon, váratlanul Leopárd lenyelte őt.

Leopárd nem tudta, hogy Antilop látta mi történt és máris futott a palotába, hogy a hírt megvigye.

Oroszlán Zebrát küldte Leopárd és a többi állat összehívására.

Amikor a palotánál összegyűltek mind, Oroszlán megkérdezte Leopárdot, hol van Denevér. „Nem tudom” válaszolta Leopárd.

„No, barátaim! – szólt Oroszlán: „Úgy látszik, hogy valaki eltűnt és úgy tűnik, hogy valaki a 204-es törvénnyel szemben cselekedett. Rajta Majom, légy szíves felsorolni minden országom beli állat nevét.”

Majom elkezdte szólítani az állatokat: „Nyúl!”- ő bólintott. „Orrszarvú!”- ő felemelte a szarvát. „Zsiráf!” - ő is bólintott. „Hiéna!”- ő is válaszolt. „Sakál!” – bólintott. „Víziló!”- „Itt vagyok”- válaszolta. „Elefánt!” – ő felemelte az ormányát. „Bölény!”- ő bólintott. Antilop! – „Igen” – mondta. „Gnú!” – ő is válaszolt. „Leopárd!” – bólintott. „Denevér!” „Denevér!” Senki sem válaszolt. Oroszlán szólt, hogy Majom ne hagyja abba az állatok szólítgatását az állatkönyvből. Minden jelen levő állatnak válaszolnia kellett amikor a nevét hallotta szólítani. Ezután Antilop elmesélte mindenkinek, hogy mi történt.

Nos, Leopárd igazat mondott, hogy nem látta amikor lenyelte Denevért. „Én nem vadásztam rá, de ő az én szájamban játszott.” – magyarázta, hogy sohasem cselekedett a törvénnyel szemben és bocsánatot kért tőlük kérve, hogy ne végezzék ki őt.

Oroszlán felszólította Elefántot, Vízilovat és Orrszarvút mint az állatok bíráit, vitassák meg, hogy Leopárd a törvénnyel szemben cselekedett-e vagy sem.

Hosszas vita után a bírók visszatértek és közölték az eredményt.

Orrszarvú elmondta, hogy Leopárd magát védte, így a törvény szerint cselekedett.

Oroszlán megköszönte a döntést és a következőt nyilvánította ki:

„Ha van egy törvény mely megtiltja nekünk az egymásra vadászatot, az nem jelenti azt, hogy más száját mint játszóhelyet használjuk. Denevér azt akarta hogy táplálék legyen, azért játszott Leopárd szájában.”

/A Törvény Kettő Nulla Négy a 204-es törvényt jelenti, tehát, az egyik törvény számát.

A Törvény I.§-a : Minden állatnak joga van élni a földön./

A ghánai származású ausztráliai szerző Frimpong Ampomah Badu meséjét magyarra fordította: Pásztor Lászlóné

A Karavella

A 2007. októberben első számmal megjelent eszperantó nyelvű portugál-irodalmat feldolgozó revü-lap nevéül, jelképeként is a Karavellát választotta.

A Karavella a spanyolok, portugálok hajója volt a 15-16. században. Rendszerint 3 keresztvitorlázatú árbóccal, magas hajóorral és bástyás farral építették, hogy biztonságosan lehessen vele utazni, hét tenger hullámain át az új világok felé. Ilyenek voltak Kolumbusz Kristóf hajói is.

Az újság indító lapján mutatós a kék tengeren a Karavella.

Mint ahogyan a hajótípus jól felépített, úgy a revü lap felépítése, a különböző szövegek elhelyezése, képekkel díszítettsége, az együttműködő alkotók kiválasztása is hasonlóan jó.

A portugál irodalomról, kimagasló alakjairól már többször is olvastam, mégis az ismereteim eléggé hiányosak. Ennek a lapnak olvasója lenni megtiszteltetés számomra és komoly ígéret, a múlt és a jelen irodalmának jobb megismerésére és éppen az eszperantisták által. Biztos vagyok abban, hogy ez különleges élményt fog jelenteni számomra egy ilyen hajón.

A portugál irodalomból érdekelték mindig és most is, a szentek legendái, a lovagtörténetek, a népdalokra írt vagy népdalszerű versek, a Coi'mbrai-iskola realista termékei, Fernando Perreira művei. Remélem, találkozni fogok ezekkel is.

Jó ötletnek tartom egy újságban szerepeltetni a bemutatott alkotások szerzőinek – és a bemutató alkotóknak az életútját. Hiányolom, de a következő számok egyikében biztosan bemutatásra kerül majd a görög úr Spiros Sarafin is; Platón műveinek és Herodotos Történelem c. művének eszperantó nyelvre fordítója.

Szívből üdvözlök minden olyan alkotót a hajón utazók közül, akik műveikből is tartanak bemutatót nekünk olvasóknak.

Jó ötlet a portugál irodalom különböző korszakaiban megírt művek fordítását ugyanazon újságban megjelentetni, és nem az eredeti művek vagy alkotójuk kora szerinti időrendi sorrend szerint. Így az újság színesebb.

Külön örömemre szolgált, hogy az általam Fernando Pessoa-ról ismert életrajzleíráshoz (első szerző: João Gaspar Simões) mennyire hasonlít a João José Santos úr által megírt életrajz. Nagyon jó összefoglalás!

A versekben a belső és külső rímek jó összhangot adnak.

Az ismertetett versek és a prózák szépen simulnak össze, meghatározva nem csak a mondandók logikáját, hanem az újság jó hangulatát is.

Mindezeket összefoglalva elmondom, hogy az első két szám tetszett. S mivel a Karavellával a szerző és elindítója terülj-terülj asztalkát helyezett elém, a magával hozott rakományból kíváncsian várom a következő termékbemutatót.

Pásztor Lászlóné

La Karavelo

En Oktobro 2007, per la unua numero aperinta revuo LA KARAVELO – prilaboranta la portugalan literaturon – elektis sian nomon kaj ankaŭ simbolon la KARAVELO.

La Karavelo estis ŝipo de Hispanoj kaj Portugaloj dum la 15-16-aj jarcentoj. Kutime oni konstruis ĝin per tri krucvelaraj mastoj, alta pruo kaj per bastona pobo, por sekura vojaĝo tra multmaroj al novaj mondoj. Ankaŭ tiuj estis la ŝipoj de Kristoforo Kolumbo.

Sur la supra ekirpaĝo de la revuo plaĉemas la figuro de Karavelo sur la blua maro. Kiel bonkonstruita estis tiu ŝiptipo, same bona estas ankaŭ la strukturo: la lokigo de la diversaj tekstoj, ĝia perbilda ornamigo, elekto de la kunlaboranta verkantaro.

Pri la portugala literaturo, pri ties elstaraj reprezentantoj mi legis jam plurfoje, tamen miaj konoj estas tre mankhavaj. Por esti leganto de ĉi revuo, por mi estas honorigo kaj grava promeso, al pli bona ekkono de literaturo de la pasinto kaj nun, kaj pere de esperantistoj. Mi certas, ke ĉi okazo donos al mi eksterordinarajn travivaĵojn; sur ĉi tiu ŝipo. El la portugala literaturo min interesis ĉiam, sed ankaŭ nun la legendoj de sanktuloj, la kavalirhistorioj, la poemoj verkitaj laŭ popolkantoj aŭ simile al ili, la realistaj verkoj de la Lernejo de Coi'mbra, plie verkoj de Fernando Perreira. Mi esperas, ni povos renkonti ankaŭ ilin.

Mi akceptas bona ideo – la aperigon de la vivovojoj de aŭtoroj de la prezentitaj verkoj kaj de tradukantoj.

Mi sentas la forreston de la kariero kaj foto de la greka sinjoro Spiros Sarafin – sed certe mi trovos ilin en iu en la venontaj numeroj. Li estis tradukisto de verkoj de Platono kaj la verko HISTORIO de Herodoto.

Mi elkore salutas ĉiun kreanton el inter la surŝipe veturantoj, kiuj prezentas ankaŭ el la propra verkaro por ni legantoj.

Mi pensas bona ideo la aperigon de la tradukitaj verkoj el la diversepokaj portugalaj literaturaĵoj en la sama revuo, kaj ne aperigi ilin en laŭdata vicordo de la verkistvivdaŭro aŭ de la kreiĝo de la verko.

Tielmaniere la revuo pli koloras.

Servas mian apartan kontentecon, ke al la de mi konata aŭtobiografio (verkita unue de João Gaspar Simões) pri Fernando Pesoo (Fernando Pessoa), kiome similas al tiu, verkita de s-ro João José Santes. Tre bona sintezo estas!

En la tradukitaj poemoj bone konsonancas kaj la internaj kaj la eksteraj rimoj.

La prezentitaj poemoj kaj prozoj harmonie sekvas unu la alian, tiel difinas ne nur la logikon de la dirindaĵoj, sed ankaŭ la bonhumoron de la revuo.

Ĉiujn-ĉi resumante mi pridiras: la unuaj du numeroj de la revuo La Karavelo, plaĉas al mi.

Kaj, ĉar pri LA KARAVELO la ekiriganto-aŭtoro Johano Santos metis antaŭ min: ĉiam primetitan-tablon, el la per si mem portitaj aĵoj-literaturaĵoj mi scivoleme atendas la sekvan produktaĵprezenton.

Adrienne, s-rino Pásztor

Gyász

2007.november 16-án elhunyt Ördögh Szilveszter József Attila díjas író, 60 éves korában. A MESZ által 1988-ban alapított TEKINTET c. szemle főszerkesztője volt néhány évig. Most postumusz tüntették ki Hazám-díjjal.

Emlékét megőrizzük.

A kapott információk alapján Pásztor Lászlóné

Funebro

Ördögh Szilveszter, verkisto, laŭreato de premio József Attila, la 16-an de Novembro 2007 mortis en sia 60-a jaraĝo. Dum kelkaj jaroj li estis ĉefredaktoro de la revuo TEKINTET, fondita en 1988 de HEA. Nun, post la morto li estis distingita per la premio-Hazám (premio Mia Patrujo).

Lian memoron ni gardos.

Laŭ la ricevitaj anoncoj: Adrienne, s-rino Pásztor

GYÁSZ

„Szomorú szívvel számolok be róla, hogy Csiszár Ada meghalt.

Elküldve 2007. november 30.7:50

Címzett: eszperanto@googlegroups.com Molnár Lajos Dr.ludoviko@freemail.hu nevében

Szilvási László

FUNEBRO

Originala mesaĝo:

Kun malĝoja amara koro mi informas, ke forpasis Ada Csiszár.

Adresita: esp-en-hung@yahoo.com

Sendita: 22:23. 29. novembro 2007.

Szilvási László”

Forpaso de nia amata samideanino Ada Csiszár (Ada Ĉisar, prezidantino de Kalocsay Societo) estas granda perdo por ni, kaj por nia esperanto-movado.

La eterna lumo brilu al ŝi!

Ni aprecos ŝian agadon, skribos pri ŝia biografio, pli malfrue.

Funebrante: Adrienne, sinjorino Pásztor

CUKORSZOBRÁSZ

2007.szeptember 5-én Egerben jártunk az Európahires cukor-szobrásznál. Kopcsik Lajos úrnál tett látogatásunkról januári újságunkban számolunk be.

SUKER-SKULPTISTO

La 5-an de Septembro 2007, ni vizitos la eŭropfaman suker-skulptiston en urbo Eger. Pri nia vizito ĉe sinjoro Lajos Kopcsik, ni raportos en nia Januara gazeto.

Adrienne, s-rino Pásztor

Intelemként az új esztendőre, fogadják a következő históriát Fedor Istvánné tanárnőtől.

Tanulságos történet

Egy nap a paraszt szamara beleesett a kútba. Az állat órákon át szánalmasan bőgött, miközben a paraszt megpróbált rájönni mit is tehetne.

Végül úgy döntött, hogy az állat már öreg és a kutat úgyis ideje már betemetni; nem éri meg kihúzni az öreg szamarat. Áthívta a szomszédait, hogy segítsenek. Mindegyik lapátot fogott és elkezdtek földet lapátolni a kútba.

A szamár megértette, mi történik és először rémisztően üvöltött. Aztán, mindenki csodálatára, megnyugodott. Pár lapáttal később a paraszt lenézett a kútba és meglepetten látta, hogy minden lapátnyi föld után a szamár valami csodálatosat csinál. Lerázza magáról a földet, és egy lépéssel feljebb mászik. Ahogy a paraszt és szomszédai tovább lapátolták a földet a szamárra, az lerázta magáról és egyre feljebb mászott. Hamarosan mindenki ámult, ahogy a szamár átlépett a kút peremén és boldogan elsétált!

Az élet minden fajta szemetet és földet fog rád lapátolni. A kútból kimászás trükkje, hogy lerázd magadról és tegyél egy lépést. Minden probléma csak egy lehetőség a továbblépésre. Bármilyen problémából van kiút, ha nem adod fel, nem állsz meg! Rázd meg magad és lépj egyet feljebb!

**Kiel averton por la nova jaro, bonvolu akcepti la sekvan historion, de la instruistino
Ilona Fedor**

Instrua historio

En iu tago la azeno de la kamparano enfalis la puton. La besto muĝis mizere dum horoj, dume la kamparano cerbumis, kion li povas fari. Fine li decidis tiel, ke la besto estas jam maljuna kaj ankaŭ alvenis la tempo por plenigi la puton per tero; do ne valoras tiri la azenon el la puto. Li venigis siajn najbarojn por helpi. Ĉiuj prenis ŝovelilon kaj ekŝovelis la teron sur la azenon. La azeno komprenis, kio okazas kaj komence ĝi blekegis terure. Poste je ĉiu mirego li trankviliĝis. Post iom da tempo la kamparano enrigardis la puton kaj vidis surprizite, ke post ĉiu ŝovelaĵo da tero la azeno faras ion admirindan. Ĝi deskuas la teron de sur mem kaj paŝas pli supren. Kiel la kamparano kaj liaj najbaroj ŝoveladis plu da tero sur la azenon, ĝi deskuis de sur mem la teron kaj grimpis ĉiam pli kaj pli supren. Baldaŭ ĉiuj miregis vidante, ke la azeno elpaŝis el la puto kaj forpromenadis feliĉe!

La vivo surŝovelos vin ĉiuspecajn defalaĵon kaj teron. La truko de la elgrimpado el la puto estas tio, ke deskuu de sur mem ĉion kaj faru unu paŝon. Ĉiu problemo estas nur ebleco por plupaŝadi. Ĉiu problemo havas solvon, se vi ne rezignas kaj ne haltas! Skuu vin kaj paŝu pli supren!

**ĜOJPLENAN KRISTNASKON KAJ FELIĈAN NOVAN JARON DEZIRAS AL VI
LA ESPERANTO-AMIKA RONDO „KIRÁLY LAJOS”!**

NORDHUNGARIA INFORMO

Pásztor László, Pásztor Lászlóné H-3530. Miskolc, Király u.25. 2/2.

Tel.: + 36 70 206 1739

Tel.: + 36 70 570 8895

Retpošto / E-Mail: pasztor.laszlo4@chello.hu

Weblap / Retpaço: <http://kiralylajos.extra.hu>

MSN: pasztor.laszlo4@chello.hu